

Taxa post.
plătita în av.
No. 224718/92.

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

18. Telefon: 9-77.
Elavonta 110, neg
évre 600, egészév:
földre: Elavonta 1
félévre 12, egészév:
detécek díjazás az Uj
KELET az erdélyi és bánági zsidóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felsőbb szerkesztő Jánosh Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hlatasagi Ernő, Strada Matei 110. E.
Vasárnap, 1935. március 3.
5695. EV. | XVIII. ÉVF.
ADAR 28. | 51. SZÁM.

MARTON ERNŐ:

Hat és félórás vitában Vaida Sándorral a numerus valachicusról

II.

Vaida a Népszövetség elé utalja a zsidókérdést

— Nagyon tanulságos volt, elnök ur, amit életéről és ifjú korának küzdelmeiről elmondott. De még mindig nem látom tisztán az ideológiai vonalat, amelyen halad. Mi a véleménye tehát a humanizmusról, az emberek és népek egyenlőségéről? Mi a politikai ideája?

VAIDA: Látom már, meg akar győntatni. Az apám Rousseau híve volt még. Ő és egész generációja naivan hitt ezekben az ideálokban. Solutiu blaji érsek például még a történelmi jogra hivatkozott, amikor az erdélyi diétákon a románság egyenjogúsítását követelte és Béla király névtelen jegyzőjét, Anonimust idézte, aki történelmi feljegyzéseiben elmondja, hogy Ghelu román fejedelem és Töhötöm magyar vezér belátva az egymás közötti harc haszatlanságát, „dextram dantes” fegyverbarátságot kötöttek. Mi már egészen más hangon beszélünk a magyar parlamentben, mert más volt az ideológiai bázis, amelyen állunk. Az emberi jogokra hivatkozunk és az akkor kibörtakozó nacionalizmus jelszavait használtuk. Az én generációm a szocializmuson át jutott el a nacionalizmushoz. Én például már ilyeneket mondtam a magyar parlamentben: „A mi román kortársi írónk különben, mint az önké, az önké irodalma hanyatlásnak fog indulni, mert nem kapnak többé sem román, sem szlovák vért... A nemzetiségek ráeszméltek saját népi mivoltukra...” „De kapunk zsidó vért...” — vetették közbe.

— Azt lehet, hogy kapnak — replikáztam — ámbar kétem, hogy a zsidókat véglegesen asszimilálni tudják. A zsidók azonban a románok számára nem jelentenek veszedelmet, mert a zsidó nem ragaszkodik a földhöz. Mihelyt jó árat kap a földért, tud rajta. — Nagyon önkényes volt ez a megállapítása, elnök ur, mert a példák százait tudnám felhozni önnek itt, Erdélyben is, hogy zsidó családok generációkon keresztül ragaszkodtak a földhöz és csak az agrárreform kergette el őket onnan.

Kisebbségi jogok

VAIDA: Nem fontos, csak egy epizódot akartam elmondani a magyar parlamenti tevékenységemről. Mi ott már számarányunknak és kiforrott népi egyenlőségünknek megfelelően követeltük jogainkat. A statisztika érveit sorozotattuk fel. Arra hivatkoztunk, hogy hárommilliónyan vagyunk és ennek megfelelő jogokat és elhelyezkedést követelünk az államélet minden vonalán.

— Vagyis száz százalékosan követelték azokat a kisebbségi jogokat, amelyeket ma...

VAIDA: Ne folytassa, nincs igaza. Amikor elkövetkezett Nagyrománia és mi elmentünk Alba Iuliára, tisztában voltunk vele, hogy nem válhatunk elnyomottakból elnyomókká és nem is akarunk azzá válni. Én a kisebbségeknek ma is meg akarom adni azt, amit annakidején a magyar parlamentben a román nép részére követeltem. Tévednek, ha azt hiszik, hogy Alba Iulian olyan simán ment minden. Egyes regáti politikuskok már akkor beleavatkoztak és kiküldöttjük révén arról igyekeztek meggyőzni bennünket, hogy mi politikailag még nem vagyunk eléggé érettek, tehát határozatainkban feltétlenül tekintsünk el úgy az autonomista, mint a kisebbségvédelmi és szociális követelményektől. Mi azonban mégis meghoztuk az albuliai határozatokat és minden erőnkkel

igyekeztünk azoknak érvényt szerezni. Harcoltunk a liberálisokkal, a verescanusokkal, az egész királlyal, hogy megbarátkoztasuk őket a kisebbségi jogok szükségességével. De a kisebbségek sohasem támogattak bennünket ebben a harcunkban. Sőt ellenkezőleg: ellenfeleinkkel paktáltak le. — Talán voltak mégis kivételek!

Vita az asszimilációról

VAIDA: Igen, maguk cionisták képezték az egyetlen kivételt. Csak maguk értettek meg bennünket és támogattak. A baj ott van, hogy az urakkal nem igen lehet tisztába jönni. A zsidók még mindig nem tisztázták a helyzetüket és még ma sem tudjuk, melyik zsidót tekintjük kisebbségnek és melyiket nem.

— Ön nagyon jól ismeri, elnök ur, a mi felfogásunkat. Mi az egész romániai zsidóságot népi kisebbségnek tekintjük.

VAIDA: Azt tudom, hogy az önké felfogása ez. De nagyon sok zsidó van, aki nem osztja az önké véleményét. Itt, Erdélyben még sokan a magyarokhoz húznak, a regáti zsidók nagyrésze pedig románok vallja magát és irányítani akarja a román szellemi életet is.

A népek nem akarják, hogy a zsidók vezessék őket

VAIDA: Hiszen éppen itt van a bökkenő. A zsidókérdés még mindig nincs megoldva. Mert a francia forradalom receptje egyszerűen nem vált be. A zsidókérdés világkérdés, ma inkább, mint valaha volt — még Hitlerrel függetlenül is. A népek egyszerűen nem akarják, hogy a zsidók vezessék őket.

— Mintha csak Herzl Tivadar szavait citálná, elnök ur. Mi még önkénel is hamarabb jöttünk rá az asszimiláció helytelen és lehetetlen voltára. Bár az asszimiláció mint társadalmi folyamat, nem természetellenes jelenség, de megvannak a maga törvényszerűségei. Két nép érintkezésénél épügy, mint a fizikai testek érintkezésénél, elkerülhetetlen a felületeken bizonyos egybeolvadás.

VAIDA: De csak egyedek asszimilálhatók, a tömegek és népek nem.

— Mi már ennél is többet tudunk. Mi tudjuk azt, hogy még ez az asszimiláció is csak addig a mértékig történhet, amíg a beolvadó egyedek nem veszélyeztetik a gazdanép szellemi egyenlőségét és más sajátosságait. Mihelyt a gazdanép úgy érzi, hogy a beolvadó elemek befolyással vannak eredeti népi fizionómiájára, azonnal megszületik a reakció. Mi nagyon is tisztában vagyunk ezzel és ezért helyezkedtünk a népkisebbségi álláspontokra, amely őszintébb és harmónikusabb viszonyt teremt közöttünk és a többségi nép között. A romániai zsidóság óriási többsége ma már a mi álláspontunkkal azonosítja magát és ezért ha még vannak is asszimilációs csökevények, amelyek irritálólag hatnak egyes nacionalista körökre, úgy ezért semmiesetre sem szabad a romániai zsidóság tömegeit felelőssé tenni.

A „beteg” pontok

VAIDA: Ez az álláspont nagyon helyes és magam is teljes mértékben osztoom. De ezzel még korántsem megoldva a zsidókérdés. Nálunk Romániában például igen súlyos

— Látja, Elnök ur, most egy olyan bünt olvas a fejünkre, amelyben igazán ártatlanok vagyunk. Elismerem, hogy a regáti zsidóságban vannak még asszimilatorikus tendenciák. De bennünket az asszimilációba egyszerűen belekényszerítettek. A francia forradalom zsidó-politikájának kiindulópontja volt a zsidóság elnemzetietlenítése. Később aztán az összes európai államok adoptálták ezt a politikát. Talán ismeri, elnök ur is Clermonte Tonnerének híres kizárását a francia nemzetgyűlésen: „A zsidónak, mint embernek mindent, a zsidónak mint nemzetnek semmit.” Ez azt jelenti, hogy a francia forradalom a zsidóság polgári egyenjogúsítása fejében népi egyenlőségének feladását követelte. Napoleon még tovább ment és Párizsba összehívatta a szinhedriont, amely tudvaleg a régi Palesztina legfőbb törvényhozó testülete volt és az összegyűltéktől azt követelte, hogy töröljenek a zsidó vallás törvénykönyveiből minden olyan részt, amely Palesztinára és a zsidóság nemzeti múltjára emlékeztet. Ez volt az ára annak, hogy polgárjogot adott a zsidóknak. A zsidóság pedig kénytelen volt elfogadni ezt az alkut, mert nem bírta tovább a gettó fojtogató ievégőjét. Most pedig büntünkül rojják fel azt, amit reánk kényszerítettek.

gondot okoz a zsidóságnak feltűnően egyenlőtlen geográfiai elosztódása. A Bánátban, Munteniában, Olteniában, sőt még a szűkebb értelemben vett Erdélyben is alig érezhető a zsidókérdés jelenvalósága és kisebb korrekciókkal könnyen meg is oldható. De nézze csak meg, mi van Bucovinában, Beszarabiában, Moldovában és Maramuresben. Ezek a mi beteg pontjaink. Itt a zsidóság arányszáma oly magas, hogy komoly veszedelmet jelent az autochton lakosságra. Ezek a vidékek nem bírnak el annyi zsidó kereskedőt és házalót. Hiába. Ezek tények. Miért nem szoródnak jobban szét. Miért nem telepednek le a maramuresi zsidók Olteniában, Munteniában vagy a Bánát kisebb városáiban?

— Mert nem engedik őket. Azt hiszi, Elnök ur, véletlen műve az, hogy van Romániának egy megyéje, a munteniál Muscel megye, az ország egyik leggazdagabb megyéje és ebben a megyében egyetlen egy zsidó sem lakik?

VAIDA: Na igen, mert a muscelmegyeiek még a zsidóknál is jobb kereskedők.

— Nos, látja, Elnök ur, hogy ez a szétzórás sem olyan egyszerű dolog, bár meg vagyok győződve róla, hogy egy jószándéku és céltudatos kormánypolitika, amely karöltve dolgozna a zsidóság illetékes szervezeteivel, sokat javíthatna ezen a téren.

VAIDA: Nem szabad elzárkózniok maguknak sem annak felismerésétől, hogy Lengyelország kivételével nekünk van a leg-súlyosabb zsidóproblémánk. Franciaországban és Olaszországban alig néhány ezer zsidó él.

— A háború után a meghódított területek és a fokozottabb bevándorlás révén ezekben az országokban is jelentősen megszáporodott a zsidók száma. Párizsban ma már jól kifejtett gettója van, de a zsidóság helyzete azért cseppet sem rosszabbodott.

VAIDA: Hát persze, mert a számarányuk ezekben az országokban még most sem éri

el a félszázalékot. Angliában ugyancsak kevés zsidó él, de Németországban az az 500 ezer zsidó is elegendő volt ahhoz, hogy kiváltsa a német népből azt a bízhetetlen reakciót, amely Hitlert hatalomra vitte.

A kirekesztett románság

— Gondolja, Elnök ur, hogy tényleg a zsidókérdés volt az, amely a hitlerizmust diadalra segítette?

VAIDA: Ha nem is kizárólag a zsidókérdés, de igen nagy mértékben ez váltotta ki a reakciót. Annak a kevés zsidónak is tulajdon volt a befolyása a németiség szellemi és gazdasági életére. Most nézzük meg, hogy nálunk milyen a helyzet. Annak ellenére, hogy az ország lakosságának csak 25 százaléka kisebbség és 75 százaléka román, mégis vannak szakmák és foglalkozási ágak, amelyekből a románság egyszerűen ki van rekesztve, olyannyira, hogy még lehetősége sincs ezeknek elsajátítására.

— Elnök ur, ne vágjunk elébe a dolgoknak. Erre a kérdésre még vissza fogunk térni és akkor bátor leszek adatokkal bizonyítani, mennyire téves az ön felfogása.

VAIDA: A tényeket az ön adatai sem fogják megváltoztatni. Én nem mondom azt, hogy a román születés utlevélet is ad valaki kezébe, amelynek révén minden ajtó és minden ut megnyílik előtte. Nem téveszttem szem elől az egyéni rátermettség kérdését. De a mai helyzetben még a lehetősége sincs megadva a román ifjú számára annak, hogy bizonyos foglalkozási ágakban megkísérelje kvalifikációt.

— Be fogom majd bizonyítani, hogy megvan a lehetőség erre és semmiesetre sem a kisebbségek zárják el ezeket a lehetőségeket.

A zsidóság befolyása a szellemi életre

VAIDA: Aztán itt van a szellemi élet, minden népek ez a virágoskertje. Ez az a terrén, ahol a néplelek a legkevésbé látja szívesen az idegent. És talán éppen ezen a terrénumon a legnagyobb a kisebbségi és főképpen a zsidó befolyás. A sajtó és az irodalom olyan mértékben van már nálunk elzsidósodva, hogy a zsidóság érdekében is áll, hogy ennek a folyamatnak gátat vessünk és visszasszorítsuk azt.

— Ön ismeri, Elnök ur, a mi felfogásunkat ebben a kérdésben és tudja, hogy mi sem vagyunk elragadtatva, ha a zsidók túl nagy számban vesznek részt egy más nép kulturális életében, mert a mi ideálunk a zsidó kultúra ápolása. De azért azt hiszem, hogy ezek a román-zsidó írók és újságírók nem hoztak szeggyent a román kultúrára és becsülétesen akarják szolgálni a román érdekeket.

VAIDA: Nekünk első kötelességünk megvédeni az országunk és kulturánk román faji jellegét. A numerus valachicus két célt szolgál: Egyrészt megfelelő mértékben kidomborítani az ország román jellegét és a románságot beültetni az őt megillető jogai-ba, másrészt a román ifjúság számára biztosítani a jövőt. Az ifjúság kérdése a legfontosabb. Ezen a téren azonnali orvoslásra van szükség. Belátom, mi is hibásak vagyunk abban, hogy utat engedtünk az intellektuális tulprodukciónak, amelynek következtében minden iskolát végzett ember az államtól várja kenyerét. Ennek azonban véget kell vetni. A mi ifjúságunknak is meg kell tudnia élni a kereskedelmi és ipari pályákon. Helyet kell biztosítani számukra a gazdasági élet ezen ágaiban is és ezt akarja a numerus valachicus.

A kisebbségek monopóliuma

— Elnök ur, még nem tartunk ennek a kérdésnek a tárgyalásánál. De már most bátor vagyok feltenni a kérdést: ki akadályozta meg a román ifjúságot eddig abban, hogy ezeken a pályákon elhelyezkedjék?

VAIDA: Nálunk az ipari és kereskedelmi pályákat a kisebbségek valóságos monopóliumozzák, holott elhelyezkedési szempontból a kisebbségi ifjú kedvezőbb helyzetben van a románinnál. Mert a magyar fiatalembernek két hazája van: ez és Magyarország. Ha nem érzi itt jól magát, átmehet a másik.

(Folytatása a 8. oldalon)

Furcsaságok a zsidó világból

Londonban történt...

Az angliai zsidó segélyszervezetek reprezentánsai megbeszélésre ültek össze az angol kereskedelmi minisztériumban. Külföldi zsidó kereskedők letelepedésének engedélyezéséről volt szó. Miután munkügyi kérdések is felmerültek, a munkügyi minisztérium egyes tisztviselőit is áthívták.

Az angolok közmondásszerű pontosságával briliáns ellenfélben, az ülés megnyitása után egy ur lép a terembe — aki fajunk minden jellegzetességét magán viselte. Azon gondolkodtam, vajon melyik szervezetet képviseli ez az ur? De csakhamar meg kellett állapítanom, hogy a munkügyi minisztérium szószóója az illető. Miután mellettem ült, pontosan meg tudtam állapítani, mit írt arra a cédulára, amelyet tiszteletteljesen az előző magasrangú tisztviselőnek nyújtott át: „Én magam is zsidó vagyok“.

Nyilván nagyon korrekt akart lenni. Nekem azonban az a két vándor jutott eszembe, akik egy kunyhóba rekedtek, melyet elborított a hó. Az egyik tipikus zsidó volt és Schlesingernek hívták, a másiknak egy pupája volt. Pompásan becapták egymást. Az utolsó napon a kisebbik pertut ajánlott Schlesingernek. Mire Schlesinger mély meghatódással a következőket mondotta: „Mielőtt ezt elfogadnám, egy vallomást kell tennem — én zsidó vagyok.“

Mire a másik: „Akkor én is le kell, hogy leplezzem magam — nekem egy pupom van.“ (E. K.)

Egy párisi zsidó segélyző szervezet vezetője mesélt:

„Minap egy idősebb, disztigvált ur jelent meg nálam, kemény kalappal, kamástival és sárga kesztyűvel. A látogató sűrűn hajlongott, lekötözött mosolygott és innepélyes komolysággal mutatkozott be: „A nevem Chemnitzer, Siebert Chemnitzer, ha megengedi.“

Előkelő vendégemet helytel kináltam meg és megkérdeztem, mi járhatban van nálunk. A látogatóm újra hajlongásba kezdett, majd kimért szavakkal a következő beszédet intézte hozzám: „Mint mondtam, Siebert Chemnitzer a nevem. Hatvanöt éves vagyok. Nem látszik meg rajtam. Aggregény vagyok.“ Mesterséges szünet következett ez után, miattal sugárzó szemekkel nézett rám. Majd így folytatta: „Egy kis szerencsétlenség történt velem... Gyári üzemem a lángok martaléka lett.“

Itt közbe szakítottam: „Ez nagyon sajnálatos, de miért mondja ezt el nekem?“

Chemnitzer ur szeliden mosolygott: „Bocsátásom rendelkezésemre azt a tőkét, amelyre gyáram helyreállításához van szükségem — mondotta gyermeki ártatlansággal és gyermekes mosolya naiv lelkesültséget varázsoló arcára.

Nem egészen értettem a dolgot. Tőkét egy gyár helyreállításához? Hogy éppen mondanak valamit, közbevettem: „Nem volt ön bebiztosítva?“

„Ha megengedi, nem — hangzott a válasz. Történt ugyan egy kis hanyagság, de nem tehetek róla, mert én mindig online vagyok, hogy a vállalat kereskedelmi érdekeit képviseljem, miattal az én társam, Zwickauer ur, Albert Zwickauer, ha megengedi, látta el a technikai vezetést.“

„Mennyi a kár?“

Chemnitzer ur hátrahajította fejét, összeráncolta a homlokát, megsimogatta sétatáncának ezüst fogantyúját és megilletődött hangon eként szólt: „Kétszázötven — háromszáz frank a károm, amit (s itt felemelte hangját) az utolsó centimig vissza fogok fizetni.“

Most aztán semmit sem érttem az egészből. Egy gyár, kereskedelmi és technikai vezetővel... és ötven márkába kerül az egész újjáépítés?

„Mondja kérem, milyen gyárról is van szó?“ — kértem.

Mire Chemnitzer ur: „Mi, kérem, török-mézt is termelünk. Zwickauer ur főzi az árut egy rézüzemben és én helyezem el az árut a gyermektereken. Nos kérem, Zwickauer ur bűnös hanyagságot követett el. Egy óvatlan pillanatban az üst átégett és a nagy merítő kanál felig megszenesedett. Mindkét szeres szám javítására, helyesebben újjáteremtésére szorult.“

Chemnitzer urnak rendelkezésére bocsátottuk a tőkét, amelyre „gyárának újjáépítéséhez“ volt szüksége és most minden héten abban az örömben részesülök, hogy a lekötö-

ANTON ROSENZWEIG
zsidó könyvkereskedés — ספרים והודלות
Cluj, Piața Mihai Viteazul 37.

zö modoru Chemnitzer urat láthatom irodámban, aki pontosan fizeti az ő tíz frankos heti részletét.

Telavivban történt...

Egy asztronómus előadást tartott a földgolyóról és többek között azt mondta hallgatóinak, hogy a föld 80 milliárd év múlva

Hatszázmillió lejjel csökkent a bankjegy forgalom

Közétekék a Banca Nationala első ideai kimutatását. A bankjegyfedezet aránya emelkedést mutat

Bucuresti, március 2. A Banca Nationala első heti kimutatása tegnap jelent meg, mert a jegybank hű maradt ahhoz a már régebben bevezetett szokásához, hogy az évben az első kimutatást csak az intézet évi rendes közgyűlése után publikálja. A jegybank első kimutatását nagy érdeklődés előzte meg részint a közgyűléssel kapcsolatban felmerült különböző tervek és híresztelések, részint pedig ama kritika miatt, amelyben Roger Auboin pénzügyi szakértő résziesítette a jegybank pénzügyi politikáját, azt állítván erről, hogy indokolatlanul emelte a hitelek olyan időpontban, amikor ez nemcsak indokolt nem lett volna, de sokkal inkább szükségesnek mutatkozott, a bankjegyforgalom csökkentése.

A tegnap megjelent összefoglaló jelentés azt mutatja, hogy a bankjegyforgalom január 1 óta 600 millió lejjel csökkent.

22.306 millióról visszament 21.676 millióra. A bankjegyeknek a forgalomból való kivonása nem mesterségesen, nem deflációs célokból történt, hanem az évvégi zárlati idő szakasos jelentése ez, amelynek nyoma minden év elején meglátszik a jegybankok kimutatásában. Csak egy tétel ennek bizonyítására: a Banca Nationala devizakészlete, amely az import fedezésére szolgál, ugyancsak a most közétékett bank-kimutatás szerint január 1. és január 19-e között 366 millió lejjel leszáll: 164 millióra. A kétszáz milliós deviza-eladás beföldi cégek javára történt, amelyek lejt adtak be a jegybankhoz a részükre kiutalt devizák ára fejében. Természetes, hogy ez a kétszáz millió lejjel csökkent a forgalomban maradt bankjegyek mennyiségét, de csökkentette ezt az is, hogy a kereskedelmi hitel is leszállt 5.960 millióról 5.834 millió lejre. A fizetési eszközök szaporítása tehát nem írható a jegybank terhére,

vassá fog tömörülni és a teremtés ujra a „tohu — vavohu“, vagyis a káosz állapotába fog visszaesni.

A hallgatóság egyik zsidó tagja ijedten ugrik fel helyéről:

„Hogyan? Mit mondott?! Hány év múlva lesz a világ ujra tohu-vavohu?“

„80 milliárd év múlva“ — válaszolja az asztronómus.

„Ja, ugy! — akkor nincs semmi baj! Attól féltém, hogy 80 millió év múlva.“

amint ezt a pénzügyi szakértő tette. A Banca Nationala által engedélyezett hitelek végösszegükben 300 millió lejjel kevesebbet tesznek ki, mint az előbbi évben.

A lej fedezeti aránya némi javulást mutat annak következtében, hogy a jegybank látra szóló kötelezettségei csökkentek viszont az aranykészlet értéke 10.376 millióról emelkedett időközli aranyvásárlás révén 10.409 lejre.

A két tényező együttesen a fedezett arányt 35.13 százalékról 35.62 százalékra nyomta fel.

A bankkimutatás egyéb tételei nem mutatnak fel jelentősebb változást a múlt év végén volt állapottól. Megemlítjük azonban ezen a helyen, hogy a piacon újabb hírek terjedtek el arról, hogy a kormány kénytelen lesz az angliai magán-hitelezőkkel kötött egyezmény betartása céljából aranytranszferálást végezni s a jegybank készletének egy részét átengedni az angol jegybanknak Antonescu pénzügyminiszter a sajtónak adott egy nyilatkozatába ma kijelenti, hogy e híresztelésekből egy szó sem igaz. A Londonban kötött egyezményben vállalt fizetéseket a kormány kizárólag petróleum-redevenciókkal fogja teljesíteni és senkinek eszébe sem jutott erre a célra a jegybank aranykészletét, felhasználni.

A külföldi petróleum-társaságokkal meg egyezést jött létre a redevenciók 2 évre való elzalogosításáról s így nincs akadály annak, hogy a fizetés Londonban megtörténjen. Ugyanezt a kijelentést megerősítette Manolescu Strunga kereskedelmi miniszter is, kijelentvén, hogy ha nem tudnák megtartani pontosan az angol kormányjal szemben vállalt kötelezettséget, ő ennek következményeit gondolkodás nélkül levonná és tárcájáról lemondana.

Halálsugár, légvédelmi rakéta, világűr-repülőgép...

Fantasztikus híradások Matthews kísérleteiről és találmányairól

London, március 3. A Sunday Express hasábjain világszerte nagy feltűnést keltő nyilatkozat jelent meg. Etherton ezredes a legutóbbi Gaurizankar-expedíció egyik vezetője beszámolt a nyilatkozatban barátjának, Matthews angol föltalálónak műhelytitkairól, amelyek valóban megérdemlik a világ közvéleményének érdeklődését. Elmondotta Etherton, hogy barátja, aki Délwalesben drótsövénnyel körülvett házban, a külvilágtól hermetikusan elzárva folytatta kísérletezéseit, az utóbbi időben nagyon eredményes munkát végzett.

Olyan sugarakat fedezett fel, amelyek ártalmatlanná teszik a betegségek kórokozóit. Tökéletesítette azután a tengeralattjárók utáni kutatás rendszerét, amelyet ötven kilométeres körzetben máris, teljes

sikerrel alkalmaz. Még jelentősebb találmánya a haditechnika szempontjából a repülőgépmadatok elleni ujszerű védekezés a rakéták és drótháló segítségével. Matthews ezenkívül olyan repülőgépet konstruált, amely másodpercenként 10 kilométeres sebességgel kifejtésére képes s ha számításai bevalnak, egy repülőgéppel el lehet jutni a holdba.

Elismerte Etherton ezredes, hogy mindez kissé fantasztikus, tapasztalatai alapján állíthatja azonban, hogy Matthews sugarai 18 méter távolságból végeztek pátkányokkal és bizonyos távolságból megállásra kényszerítettek autót. A föltaláló meggyőződése, hogy készüléke megfelelő elektromos töltéssel sokkal nagyobb teljesítményre is képes, üzemképtelenné

Mi a „Vitamin Dermanoma“?

A „Vitamin Dermanoma“ kórházakban, szanatóriumokban a legjobb eredménnyel kipróbált kenőcs, mely tiszta vitamin tartalmánál fogva a

rheumatizmust, köszvényt, ischiast, csontizom-és izületmegbetegedést gyorsan megszünteti

Azonban egy másik variációban összeállítva ugyancsak „Vitamin Dermanoma“ elnevezés alatt biztos eredménnyel van a gennyes sebésedésnél, valamint exccernánál, még krónikus esetben is.

Ártnál fogva mindenkinek lehetővé van téve beszerzése. Rheuma, csusz, köszvény és ischiast kezeléshez lei 40.—, 60.—, 140.—

Exccerna és sobkezeléshez, nagyság szerint lei 40.—, 80.—, 140.—

Kapható az összes gyógyszerárakban.

tud tenni robbanógázmotorokat és leszállásra kényszerít repülőgépeket. Légítámaszok ellen Matthews egészen ujszerű rakétákat készített, amelyek 900 méter nagassággal röptethetők és amelyekből a robbanás után finom dróthálóval ellátott ejtőtornyoszerű készülékek hullanak alá és megvédik a várost a repülőgépmadatokkal szemben.

Itt említjük meg, hogy Sikorsky Igor, a híres orosz repülőgéptervező, aki most amerikai állampolgár, a washingtoni légügyi bizottságnak adott szakértői véleményében kijelentette, hogy ma könnyen lehetne olyan óriás repülőgépeket építeni, amelyek segítségével az európai hatalmak rombadöntenék az összes amerikai nagyvárosokat.

A repülőgépeket óriási repülőgépanyahajók hozhatnák az amerikai partokra, ahol meteorok gyorsaságával szállnának fel a hajók fedelzetéről. Ha pedig folyékony hidrogént használnánk üzemanyagul, akkor a repülőgépek egyenként 10.000 kilogram bombarakománnyal repülhetnének Amerikába közvetlenül Európából. E veszély elhárítására az Egyesült Államoknak, Sikorsky szerint, légi csatahajókat kell építeniök. Ezek az óceán felett ütközének meg a támadó ellenséggel.

Frank Hawks, a híres amerikai repülő-kijelentette a bizottság előtt, hogy 48 óra alatt tudna Tókióból, vagy Sanghaiból Newyork felé repülni és ugyanazt megtehetnék a japánok, vagy oroszok is, ha Japán, vagy Oroszország lesz Amerika legközelebbi ellenfele.

Sokezer ifjú japán örömmel áldozná életét, hogy bombát dobhasson a newyorki felhőkarcolókra. Mérgesgáztámadásokkal egész Manhattan lakosságát néhány perc alatt kiirthatják.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, március 3.

Bucuresti. 11.30: Egyházi beszéd és előadás. 12: Domnica Balassa egyházi énekkara. 12.30: Rádiózenekar. 13: Román népzene. — 13.45: Előadások hírei, tőzsde, a népzene folytatása. 14.15: Hírek. 14.40: Népzene. 17: Gazdák órája. 17.15: Román zenei emezeken. 17.30: Gazdák órája. 18: Katonazene. 19: Hírek. 19.15: A zene folytatása. 19.35: Pusca-riu tanár előadása. 20: Bécs. 21.30: Szin-darab. 22.30: Shilton Péter éneke. 22.50: Rádiózenekar. 23: Hírek. 23.25: Rádiózenekar.

Budapest. 10.15: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Egyházi ének és szent-beszéd. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás. — 13.30: Lemezek. 14.40: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 16: Előadás. 16.50: Il-niczky László szalonzenekara. Közben 17.30: Fráter Amareto, Tormay Cecile: „Assisi Szent Ferenc kis virágai“. 18.30: Békeffi László vidám délutánja. 20: Mooskircheni paraszzenekar. 20.35: Möriz Zsigmond előadása. 21.10: Sport- és ügetőversenyek eredményei. 21.20: Cigányzenekar. 22.20: Hírek. 22.40: Szól a hegedű, zenei egyveleg. Közre-működik: Hannover György hegedű, Orosz Julia, Szedő Miklós, Háromy Imre ének és a Budapesti Hangversenyzenekar. 24.15: Jazz. 1.05: Hírek.

Bécs. 21.45: Wagner: Szerelmi tilalom, opera a Studióból, főszereplő Bokor Margit. Brüsszel (francia). 22: Carmen, opera. Lipcse. 22.30: Európa-hangverseny. Bach, Bruchner.

Hétfő, március 4.

Bucuresti. 13: Déli zene lemezek. 13.45: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19.15: Rádiózenekar. 20: Felolvasás. — 20.20: Olasz ég alatt, lemezek. 21: Műsorunk. 21.15: A lemezek folytatása. — 21.30: Bee-thoven: Esz-dur vonós és fuvós hebes. 22.35: Mandolinzene. 23.30: Vendéglői zenei

Budapest. 7.45: Torna, utána lemezek. — 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangzó. 13.05: Cigányzene. Közben 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjel-zés, időjárás. 14.30: Ragyóczy Jolán zongorizál, dr. Bihariné Kádár Klára hegedül. — 15.40: Hírek. 17.10: A rádió diákférfője. 17.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 18: Állástalan zenészek zenekara. 19.10: Német nyelvoktatás. 19.45: Lemezek. 20.20: Előadás. 20.50: A Budai Dalárda és 1090-ik hang-versenye. Elmondja Koudela Géza dr. 21.05: A Budai Dalárda 1000-ik hangversenye. (Székelyhídy Ferenc, Palló Imre, Witkovszki E. ének, Schmidthauer Lajos orgona). — Utána 22.50: Hírek. 23.30: Milkova Zlotovics bolgár dalokat énekel. 23.50: Havi szemle angol nyelven. 24.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

A nu lyes a rom

A Lupta fe
a nu

Bucuresti, március 3. Lupta mai számát szerkesztője, foghicus mozgalommal, akik magukat a „lé“ a címe az újabbak között a „Már az első n a nyilvánosság elé kérdésével, sietett „Nem is kételkedj Quot capita tot ce vélemény. Ilyenfo ni, amig Vaida ki lemenyét egy törv egy törvényjavas államéletben, am nyers formájukban

A kérdéshez nemzeti parasztpár majd Constantin kormány volt m kimagasió helyet karban, mint a ko ben. A Luptána Xeni az egyik agi pításával foglalko szág vezetése rom gyen“, a következ

— Természetes tés akciómaszer ban. Nem hiszem, valaki, aki másé kell hogy legyen. kormány tagjai fajtájuk? Az alm matorok, bírák, tisz delre kisebbségek nyes problémája. ket teremthet egy séggel rendelkező teljes részletesség hívós objektivitáss pedig az uccai n megvitatni.

— Az elmúlt na ról a kérdésről e pedig nem a legke getést folytatni er tamférfiu nem t következmények m clausus törvénybe ségek, hanem a és az autochton e

— Azon a napo kiváló államférfiu tatónk a nemzeti gát, hogy az állam nyekbe számarány hatnak, nem voln szágnak az urai. ság népszámlálást nem egy általunk amelyet nem fogad nyel lépének elő, rantáltassuk a nép hát alkalmat nyu államügyekbe való

Egy ne

— Es ez csak a vetkezményekkel s ilyen népszámlálás hogy eltitkolnak ké nének azt kinyilvá sebbiségeknek jelen nem azok, annak a hivataloknak egy nyesen van biztosít szinü az érvényes seregben, a közök gáltatásban, a par tami hivatalokban mértékben gyakor kat. Ezt a jövőbe etnikai kisebbségkellene biztosítanur fölött rendelkezne levő törvények fo dódné meg az isle kezdve az utolsó vatalig, ami ahhoz hogy amig ma r hadseregben s kült karában, az igazs kevesen vannak a lamenteben, a numé törvényes jogokat

SPORT

A versenyzők 23-án, turisták 13-án indulnak a telavivi Makabiadara

Cluj, március 2. (Az Uj Kelet tud.) Pár nap van még hátra a telavivi Makabiadara való elindulás előtt. Ugy a világversenyre induló versenyzők, mint a Makabiadara kiutazó turisták körében bizonyos izgalom észlelhető, ami érthető, mert a Makabiadara rendező Tel-Aviv olyan tömegeket fog ezúton vendégül látni, amilyet eddig még nem látott. Eppen erre való tekintettel az egyes országok Makabi szervezetei széleskörű intézkedéseket tesznek, hogy a kiutazás és ottartózkodás a legnagyobb rendben és mindenki kielégítően történjen. Minthogy azonban ehhez a kiutazók engedékenységére és fegyelmességére van szükség, a Makabi szervezet kéri, hogy diszpozíciót éppen a résztvevők kényelmének biztosítására mindenki tartsa be.

Az utazással kapcsolatban az erdélyi rész szervezete elnöksége a következőket közli: Utlevél. Kéretnek a versenyzők és turisták, hogy legalább 6 hónapi érvényű bíró utlevelüket legkésőbb március 8-ig érvényesítés végett küldjék be vagy az Erdélyi rész szervezete elnökéhez (dr. Salamon Ignác, Arad, Bulv. Maria 10), vagy Clujra (dr. Feneichel József Cluj, str. Regina Maria 12), vagy Bucurestibe (Kedem Birou de Voiaj Bucuresti, str. Coltei No. 1.) Aki ezen időpontig utlevelét nem juttatja el az említett helyek ügyéhez, az utazásra elvesztette jogát.

Kedvezmény a CFR-en. A Makabiadara utazók a CFR vonalain Constantáig és vissza ötvenszázalékos kedvezményben részesülnek. A kedvezmény miként való érvényesítését a közeli napokban fogja a szervezet közölni.

Oltás. Az összes Makabiadara utazók Palesztinában való partraszállásuk alkalmával kötelesek oltási bizonyítvánnyal igazolni, hogy be lettek oltva. Akinek ez hiányozni fog, azt a partraszálláskor be fogják oltani.

Kuházat. A palesztinai utazásra ajánlatos könnyű, tavaszi ruhát venni. A hajóúthoz azonban meleg ruha is szükséges.

Belépőjegyek a Makabiadara. A Makabiadara rendezője az összes versenyekre és ünnepségekre érvényes jegyeket bocsátott ki, amelyek árai 800-1600 lej között váltakoznak. Minthogy Tel-Avivban csak palesztinaiak válhatnak jegyet, ajánlatos azokat itt megvenni. Jegyek a Kedem utazási irodában kaphatók.

Indulás. A turisták március 13-án, a versenyzők 23-án indulnak Constantából. Az erdélyi rész szervezete elnöksége kéri a turistákat, hogy sürögősen közöljék, hogy a turistákkal 13-án, vagy az aktív versenyzőkkel 23-án öhajtanak indulni. Ugyancsak kéretnek a turisták, hogy az utazás teljes költségét az utlevél beküldésével egyidejűleg fizessék be az erdélyi rész elnökséghez Arad, Bulevardul Maria 10.

A hajójegyek árai: I. oszt. 9000, II. oszt. 7000, III. oszt. 4500, IV. oszt. étkészés nélkül 2600. Étkészés ezen osztályban naponta 120 lej. A szervezet azonban a IV. osztályon való utazást nem ajánlja.

A palesztinai 15 napos körutazás árai: a) osztályban 13.000, b) osztályban 11.000 lej. Csak a Makabiadara tartamára 7 napig: a) osztályban 2900, b) osztályban 4500 lej.

Az utlevelék beküldésével egyidejűleg befizetendő árakhoz hozzászámítandók a vámolás, utlevél érvényesítés és az angol vízum költségei is.

Az erdélyi rész szervezete az utazásra, valamint a palesztinai tartózkodásra vonatkozólag bárkinek válaszbelégy ellenében szívesen ad felvilágosítást.

Az aradi Hakoah közgyűlése. Az aradi Hakoah sportegyesület ma tartja évi közgyűlést saját klubhelyiségében. A közgyűlés napirendjén az egyesület számos problémáján kívül az új vezetőség megválasztása is szerepel.

Nem döntöttek az 1940-es olimpiász ügyében. Oslóból jelentik: A Nemzetközi Olimpiai Bizottság kongresszusa véget ért anélkül, hogy döntött volna az 1940-es olimpiász ügyében. A döntés így az 1936-os berlini olimpiász alkalmából rendezendő kongresszusra vár. A bizottság elhatározta azonban, hogy 1937. évi kongresszusát Varsóban, 1938. évi pedig Kairóban tartja.

Kikapott a világbajnok jégkorci csapat. Londonból jelentik: A Winipeg Monarc világbajnokságot nyert kanadai jégkorci csapat Londonban a Wembley Lions együttesétől 2:0 arányban vereséget szenvedett. Ez az első vereség, amelyet a világbajnok kanadai csapat Európában elszenvedett.

A sorsjegyvásárlás bizalom dolga!

Ezért forduljunk akár levél útján is a

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ-HOZ

Az egész országban képviselőt.

Diszkrét kiszolgálás!

KÖZGAZDASÁG

Az utolsó pillanatban mégis sikerült a londoni adósságtörlesztő tranzakció

Miért akarta a Steaua cserbenhagyni Manolescu-Strungát

Bucuresti, március 2. (Az Uj Kelet tud.) Az angolokkal megkötött fizetési egyezmény, amely majdnem a tárcájába került Manolescu Strunga kereskedelmi miniszternek, az utolsó pillanatban gyakorlatilag is sikerült. Február 28-án a Bank of England diszpozíciót kapott az angol érdekeltségű romániai petroleumvállalatoktól, hogy bocsásson rendelkezésre a hitelezőket képviselő Board of Trade vezetőségének 400 ezer fontot, illetve pontosan 360 ezer fontot a Banca Nationala fedezete saját de-fontot a banca Nationala fedezte saját deviza tartalékaiból.

A késedelemnek szokatlan kulisszatitrat most szivárgott ki.

Mint ismeretes, eredetileg arról volt szó, hogy február huszonegyedikén esedékes első részletet vagyis négyszázezer fontot a Steaua Romana társaság fogja az állam rendelkezésére bocsátani, hivatalos árfolyamon, hogy ennek ellenében a Banca Nationala ne firtassa többé annak a 750 millió lej értékű devizának az ügyét, amelyet a Steaua Romana saját céljaira használt fel és nem szolgáltatott be.

A megállapodás készen is volt és Manolescu Strunga miniszter elégedetten jelentette ki a parlamenti és sajtótámadásokra, hogy a február 28-i részlet átutalása biztosítva van. Annál nagyobb meglepetést keltett a hír, hogy a Steaua Romanával nem sikerült a tranzakció és emiatt a kormány újabb tárgyalásokat kezd az Astra Romana és a Romano Americana társaságokkal.

Azt, hogy a Steaua miért ugrott ki ehől a jelentős üzletből még nem lehet megállapítani, de tény az, hogy az állami petroleum részeseid értékesítését nem erre a célra szánta Manolescu Strunga, amikor a Redeventa nevű társaság egyik igazgatója révén tárgyalásokat kezdett az angol és francia tőkecsoportokkal.

A megegyezés értelmében a román állam eladta kétévi részeseidét, amely körülből kétféle tónát tesz ki. Vagonként 4000 lej előleget folyósítottak erre a petroleum mennyiségre a társaságok, ami megfelel a nyerskőolaj mai átlagárának.

A folyósított 360 ezer fontból az Astra Romana 200 ezret, míg a Romano Americana 160 ezer fontot.

Az állam 2.6 százalékos kamatot fizet a társaságoknak ezért a pénzért, de jogában van bármikor visszafizetni az előleget és a szerződést ezzel megszüntetni. Erre azonban aligha kerül sor. Különben is a most átutalt 400 ezer font csak egyhatodrésze az angliai tartozásoknak, sőt a most folyó összeírás szerint egyenesen fantasztikusan magas összeget tesz ki a román importőrök angliai adóssága.

Hivatalos helyen fel is merült a feltevés hogy sok importőr régen kifizette angliai tartozását valószínűleg fekete tőzsdén vásárolt devizával, vagy kompenzációs exporttal és most arra akarja kiharcolni az alkalmat, hogy hivatalos árfolyamon kapjon devizát a Banca Nationalánál letétbe helyezett lejjösszegek ellenében. Az ilyen visszaélések elkerülésére Románia ellenőrző hivatal állt fel Londonban, amely felül fogja vizsgálni a most átutalt 400 ezer font és az áprilistól kezdődő havonta átutalandó 60 ezer font felhasználást, nehogy valaki szabad fontkészletet használhasson fel Angliában.

A test szive a gyomor

A gyomor ténylegesen az emberi test „uralgóközpontja” szerve, nem a gépezet, de minden bizonnyal az irányadó szerve, amely éppolyan fontos, mint a szív. Ha a gyomor elgyengül, elgyengül a szív, a máj és a vese is. Biztosítsa tehát rendszeres emésztését minden ebéd után egy kis kanál Magnesia Bisurata-t szedve és ez képezzé teszi önt, hogy kedvenc ételét ehessen, anélkül, hogy emésztési zavaroktól kelljen félnie. A gázokat, gyomorbántalmakat, álmatlanságot, gyomorégést, székelési nehézségeket, bágyadságot és legfőképpen a gyomorsavtúlnyomást három perc alatt biztosan gyógyítja a Magnesia Bisurata. Ez az orvosság megakadályoz bármily más fájdalmat, vagy komplikációt, amelyek enyhék eleinte, de később krónikussá válhatnak. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban kisdobozban 75 lejért, nagyobb gazdaságosabb formában 110 lejért.

A Cernauti Zsidó Városi Színház együttese

ADOLF TEFFNER

a közkedvelt komikus vezetése mellett és

SIDY THAL

közreműködésével erdélyi turnéjuk során a következő városokban lépnek fel:

Timisoara	Komödianlin	Városi Színház
Hétfő március 4		
Kedd március 5	Schikerte	"
Szerda március 6	Harz vos benki	"

Osmia

Minden más töltőtollnál előnyösebb rendszerén kívül az Osmia töltőtollaknak 14 karátos arany tollhegyük van, évek hosszú során át napról-napra használhatók a legújabb töltési móddal, úgyhogy a legkisebb alaku tollakat is elegendő tintával lehet megtölteni. Törhetetlen anyagból van készítve, különböző szép színekben, nem oxidálódható fémekkel, mégis igen olcsó áron kerül forgalomba, hogy mindenki megvásárolhassa.

Töltőtollak ára:

225 lejtől 1100 lejig

Csavarmentes ceruzák:

90 lejtől 350 lejig

Kapható minden papírkereskedésben és a romániai vezérképviselőnél:

Osmia

Bucuresti, Str. Baratiei 2. et. III.

A BELFOLDI PIAC HIRI

A pénzügyigazgatóság szigorú retorziókat helyez kilátásba azokkal az adókötelesekkel szemben, akik nem nyújtják be idejében adóbevallásukat. A késedelemesek új adókövetőbizottság elé kerülnek. Kivételt képeznek a patenta fixások, miután ennek a kategóriának a meghatározása a pénzügyigazgatóságok feladata.

A ploesti Kereskedelmi és Iparkamara küldöttséget küldött Antonescu pénzügyminiszterhez, mely kérte, hogy az italmérségi engedélyek illetékét töröljék el és helyette a fogyasztási adót emeljék fel. Antonescu kedvezően fogadta az előterjesztést.

Jelentettük, hogy a Gyapjuipar Rt. nyersanyag hiánya miatt kénytelen volt üzemét redukálni és 350 munkásnak feloldott. Az elmúlt héten a munkásokat ismét felvették, de csak redukált munkaidővel.

A Magyar Általános Hitelbank eladta díciósánmartini Nitrogéngyárnál viselt érdekeltségét. A részvényt 11 millió pengőért vette meg a Mica S. A.

Ma tartja meg közgyűlést az Ugir. Az UGIR, a romániai nagyiparosok szövetsége, ma délelőtt 11 órakor tartja meg rendez évi közgyűlést a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében Mircea szenátor elnöke alatt.

Három havi fogházra ítélték egy budapesti bankigazgatót. Budapestről jelentik: A Földhitelintézet bűnügyében Révai Pál igazgatót 3 hónapi fogházra ítélték az elkövetett visszaélések miatt. Paupera Ferenc vezérigazgatót és két másik vezetőt bizonyítékok hiánya miatt felmentettek.

CSALÁD-ÉS TULAJDON-VEDELMEK

NYUJT A PHONIX ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Ismét bizakamara

A kamara ismét elf...

Párizs, március 2. A világszövetség a vicinális körében folyó féktelen Maros kormányellenes egyes kerületekben adóztat. Általános a vélemény a fasiszta nagytöbbség Flandin felszólalt a kormány érvényét fog...

Nagyarar

A lázadást a kormány fogták. Plasi

Athén, március 2. Plazadást kíséreltek meg. A kormány ura egész országban minden sőbbi jelentés szerint a szállva tartják a salami hadihajót, de két másik már megadták magukat manycsapatok és a zeharc a kormánycsapatok zódott. A lázadókat csak sikerült elfogni. A kormány s a kormánycsapatok fontos pontokat megsz...

Athén, március 2. A ról a következők részletei radikali mozgalom a salami valamint négy hadihajó zadó tisztok már régóta athéni, szoliniki és más egyezre lázadnak fel. s tisztoknak nem siker katonákat és kénytelen kusatiz után megadn tok elfoglalták a fővá jait és a mozgalmat sik fojtani. A négy hadih csatlakoztak a felkelő megadta magát. Az a valamint a másik két regörténik. Hivatalos Szalonikiban is kitört.

Tsaladaris minisztere tett közzé, amelyben tu hogy néhány felelőtlen szőtt a nép szabadság reg rögtön elfojtotta vényt teljes szigorral f. London, március 2. lentés szerint a Plasti által megkísérelt állam kormány repülőgépeke hajó ellen, amelyek a tak. Az Averoff páncél repülőik által dobott ben.

A hadügyminiszter ter-lyignökség tudósító méretű összeállítására a kormánycsapatok és az egész lakosság hü hoz.

Lapzártakor Athén szerint a lázadás miarög fővárosban az ostr

Ismét bizalmat szavazott a francia kamara a Flandin-kormánynak

A kamara ismét elfogadta a nők választójogát biztosító törvényjavaslatot

Párizs, március 2. A kamara tegnapi ülésén szavatták a vidéki földművesek körében folyó féktelen izgatást, amely viharos kormányellenes tüntetésekre és egyes kerületekben adómegtagadásra vezetett. *Általános a vélemény, hogy az igazságot a fasizta nagyjúce finanszírozza.* Flandin felszólalt s azt hangoztatta, hogy a kormány érvényt fog szerezni a törvé-

nyelnek s nem engedi a helyzet további elfajulását. A kamara többsége 427 szavazattal 126 ellenében bizalmat szavazott a Flandin-kormánynak.

Párizs, március 2. 1919 óta harmadszor fogadta el a kamara a nők választójogát biztosító törvényjavaslatot. Két ízben eddig a szenátus szembefordult a javaslattal s megakadályozta törvényerőre emelését.

Nagyarányu katonai lázadás Görögországban

A lázadást a kormány csapatok leverték. A lázadó tiszteket csaknem mind elfogták. Plastiras tábornok hívei robbantották ki a lázadást

Athén, március 2. Plastiras-párti tisztek lázadást kíséreltek meg, de ez nem sikerült. A kormány ura a helyzetnek. Az egész országban mindenütt rend van. Későbbi jelentés szerint a lázadók még megszállva tartják a salaminai arzenált s két hadihajót, de két másik hadihajó lázadó már megadták magukat. Athénben a kormány csapatok és a zendülők közötti tüzharc a kormány csapatok győzelmével végződött. A lázadókat csaknem kivétel nélkül sikerült elfogni. A kormány ura a helyzetnek s a kormány csapatok a stratégiai fontos pontokat megszállva tartják.

Athén, március 2. A megfuzult lázadásról a következő részleteket jelentik: A forradalmi mozgalom a salaminai arzenálban, valamint négy hadihajón kezdődött. A lázadó tisztek már régóta tervezték, hogy az áthéni, szoliniki és más vidéki városokban egyszerre lázadnak fel. Athénben azonban a tiszteknek nem sikerült fellázítaniok a katonákat és kénytelenek voltak magukat puskatüz után megadni. A kormány csapatok elfoglalták a főváros stratégiai pontjait és a mozgalmat sikerült csírájában elfojtani. A négy hadihajó közül, amelyek csatlakoztak a felkelőkhöz, két páncélos megadta magát. Az arzenál behódolása, valamint a másik két hajó is rövidesen megtörténik. Hivatalosan cáfolják, hogy Szalonikiban is kitört volna a forradalom. Tsaldaris miniszterelnök proklamációt tett közzé, amelyben tudatja a lakossággal, hogy néhány felelőtlen egyén összeesküvést szőtt a nép szabadsága ellen, de a hadsereg rögtön elfojtotta a kísérletet. A törvényt teljes szigorral fogják alkalmazni.

London, március 2. (Rador.) Athéni jelentés szerint a Plastiras tábornok hívei által megkísérelt államcsínyt leverték. A kormány repülőgépeket küldött ki néhány hajó ellen, amelyek a lázadóhoz pártoltak. Az Averoff páncélos megrongálódott a repülőgépek által dobott bombák következtében.

A hadügyminiszter kijelentette a Reuter-ügynökség tudósítójának, hogy kisebb-méretű összeütközésre került sor Athénben a kormány csapatok és a lázadók között, de az egész lakosság hű maradt a kormányhoz.

Venizelosz a háttérben?

Lapzárta Athénből érkezett jelentés szerint a lázadás miatt kihirdették a görög fővárosban az ostromállapotot, s elren-

delték a külföldi táviratok cenzuráját.

A gárdeazred és a hadapródiskola növendékei is csatlakoztak a zendülőkhez, de később megadták magukat a kormány csapatoknak.

A hadügyminiszter sajtónyilatkozatban hangoztatja, hogy a kormány ura a helyzetnek. A miniszter nem hiszi, hogy a jelenleg Krétában tartózkodó Venizelosznak előzetes tudomása lett volna hívei és a Plastiras-párt zendülési szándékáról. Ha azonban a lázadók által birtokba vett két hadihajó Kréta felé tartana, ez amelelt szólna, hogy a volt miniszterelnöknek része van a lázadás előkészítésében.

Egyidejű párizsi jelentés szerint Venizelosz fia, aki jelenleg Párizsban tartózkodik, kijelentette az újságíróknak, hogy apja is Párizsban van.

A flotta a felkelők kezén

London, március 2. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a görög hadügyminiszter kijelentéseiből kitűnik, hogy a rendes hadseregnek veszteségei vannak, azok számát azonban nem közölték. A felkelők halottainak száma meghaladja a tizet. Félt, hogy az Averoff páncélos Krétába fog menni.

Az hiszik, hogy a flotta nagyrésze a felkelők kezén van

és több hajónak sikerült a nyílt tengerre jutni. A kormány rádió tudatta a felkelők hajóival, hogy kalóznak tekinti őket.

Allítólag a köztársasági gárda egy zászlóalja is fellázadt és nem adta volna meg magát, csak hosszas harc után, amelynek során a tüzérség is akcióba lépett.

Papanastasiut, a munkáspárt elnökét, volt minisztert letartóztatták abban a pillanatban, amikor ma reggel Szalonikiba akart utazni.

Minden versenyen felülmúló valódi **HOMESPUN** úri és női divatszöveteket készít és önköltségi áron elad a **DOMBRIA HÁZISZÖVÉSZET** Egyedüli elárúsító hely: **CLUJ, Str. BRATIANU 51.**

Leltár után

6 OLCSÓ NAP

HERCULES S. A.

Cernauti-gyári lerakatban
Calea Regele Ferdinand 13.

Hihetetlenül olcsón vásárolhat női harisnyát, férfizoknit, gyermekharisnyát, kötött selyem fehérneműt, pullovereket! — Egyes darabokat r e n d k i v ü l olcsón kiárúsítunk!

Mégsem utazik Moszkvába Sir John Simon?

A Szovjet még nem intézett meghívást Angliához. Simon visszaérkezett Londonba. Laval újabb tárgyalása Potemkin párizsi szovjetnagykövettel

London, március 2. Sir John Simon Párizsból visszaérkezett az angol fővárosba. Párizsi jelentés szerint Laval újlag tárgyalást folytatott Potemkin párizsi szovjetnagykövettel. Több lap azt az értesülést közli, hogy a szovjet még nem intézett meghívást Angliához sir John Simon látogatása ügyében. Előbb a jelek szerint biztosítókat akarnak szerezni afelől, hogy angol részről nem adnak halogató választ s hogy a látogatás tényleg mihamar létrejön. Ezzel szemben a Morningpost azt írja, hogy sir John Simon nem utazik Moszkvába.

Bécs, március 2. (Rador.) Berger Waldenegg a sajtónak nyilatkozott londoni és párizsi utjáról, amelynek célja Ausztria helyzetének tisztázása volt. A két osztrák miniszter Párizsban és Londonban teljes

megértésre talált. Mindketten konstatálták, hogy a két állam kormánya teljesen egységes az osztrák kormányval Ausztria függetlenségének megőrzését illetően. Teljes egység jött létre a közép-európai paktum és a benemavatózási szerződés kérdésében is. Franciaország és Anglia biztosították Ausztriát, hogy nem fognak beavatkozni belügyeibe. A két miniszter — Schuschnigg és ő egyébként állandó kontaktusban állott Rómával és Budapesttel is. Ausztria és a nyugati államok együttműködése a béke és biztonság érdekében biztosítva van.

Róma, március 2. Mussolini fogadta Cerutti berlini olasz nagykövetet, aki jelenleg az olasz fővárosban tartózkodik.

Stefan Zweig nemzetközi zsidó irodalmi szemlét alapít Amerikában

Newyork, március 2. Néhány héttel ezelőtt megírta az Uj Kelet, hogy Stefan Zweig, a világhírű német zsidó író Newyorkban nyilatkozatot adott a sajtónak és abban, a zsidó írók világszövetségének tervét fejtette ki. Ezzel áll szoros összefüggésben Stefan Zweig néhány nappal ezelőtt tett újabb sajtónyilatkozata, amelyben kijelentette, hogy amerikai utjának célja egy nemzetközi zsidó irodalmi szemle alapítása, mely a különböző országokban élő zsidó írók, tudósok és művészek műveit jelentené meg.

— Ez a szemle — mondotta Stefan Zweig — a zsidó alkotás tükré kell hogy legyen, minden polémiától mentesen. A lapot magam szerkesztem. Két kiadásban jelenne meg, egyik angolul, a másik németül, de a költői műveknél igyekezni fogunk az eredeti nyelvben közölni az írásokat.

Amikor az újságírók politikai kérdéseket vetettek fel, Stefan Zweig kijelentette, hogy amerikai látogatás kizárólag irodalmi jellegű s nem hajlandó politikai nyilatkozatokba bocsátkozni. Szerinte olyan ember, aki nem helyszíni élményekre és tapasztalatokra támaszkodik, nem adhat megbízható nyilatkozatot valamely ország helyzetéről és távol áll tőle annak szándéka, hogy valamely ország ügyébe beavatkozzék.

Az amerikai lapok megállapítják, hogy Stefan Zweig szimpátiával nyilatkozott a cionizmusról, hozzáfűzte azonban, hogy a zsidóság nemzeti otthona nem lehet szélső nacionalista jellegű. Stefan Zweig egyébként ama nézetének adott kifejezést, hogy intellektueleknek nem szabad olyan politikai vezetőpozíciókat elfoglalniok, melyekre nincsenek kellőképpen felkészülve. Az intellek-

tuelek legfeljebb tanácsokkal szolgálhatnak. Igazi hatáskörük az irodalom és könyvek útján kell hogy hassanak a társadalomra. Az intellektuel — mondotta Stefan Zweig — tul „igazságos”, könnyen meg tudja érteni ellenfelét is és ez gyengíti saját meggyőződését és tettejét. Egy író csak szellemi harcokban vehet részt. Nagy művészek sohasem voltak jó politikusok. Stefan Zweignak eme felfogását juttatja kifejezésre legújabb könyve is, az „Erasmus von Rotterdam”, melyben kimutatja, hogy az intellektuelek a könyv-világon kívül nincs befolyása. Az Erasmus minden válságos időben meghiusul a közéletben. Így kell hogy meghiusuljon minden fordulatnál az intellektuel és ezért kell távol tartania magát a politika világától.

— Irodalmi műveimben — mondotta végül Stefan Zweig — pozitív értékeket igyekszem adni, de senkit sem akarok rajtuk keresztül támogatni.

Tüdőbaj-Tuberculosis

Mindenkinek olvasnia kell Dr. Secheyaya (Genf, Schweiz) könyvét a tüdőbaj kezeléséről.

UMCKALOABO

neví gyógyszerrel (belső kezelés cseppek formájában). Ára: 30 lej. Kapható minden könyvkereskedésben és az Umcka Rt.-nál Bucuresi, Str. Stirbey-Voda 108.

extase
PUDER ÉS KÖLNIVIZ
MINDIG EGYÜTT
HASZNÁLANDÓ
PARFUMERIE
NORTIER

NIX
TÁRSASÁG

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

WIZO-konferencia Palesztinában

írta: Bella Cohen (Haifa)

Néhány hónappal ezelőtt körlevelet bocsátott ki a Wizo exekutívója a föderációkhoz és csoportokhoz, valamint a Council tagjaihoz, hogy nyilvánítsák véleményüket egy Palesztinában megtartandó Wizo-konferencia kérdésében.

Többek között ezt felelték: „1935 márciusában Palesztinában! Ez a legjobb gondolat, amit a Wizo valaha is kitalált!”

Örömmre és meglepedésemre már a nagy esemény előtt állunk: a Wizo lesó palesztinai világkonferenciájának küszöbén.

Az utmutató ehhez a választáshoz kétségtelenül az Akcionskomitee volt, mely 1934 tavaszán ült össze először Jeruzsálemben.

Számomra személyileg két tényező bír döntő jelentőséggel a palesztinai konferencia kérdésében:

Elsősorban áll annak égető szükségessége, hogy az összes delegátusok, akik a konferencia folyamán palesztinai és Palesztinára vonatkozó, életbevágó kérdésekben szavaznak, saját szemekkel lássák az itteni viszonyokat, mert Palesztina ma és Palesztina lesz a jövőben is a Wizo-munka lényege.

A prágai konferencián már kínosan érintett a megértés hiánya sok égető palesztinai probléma iránt a galuti delegátusok részéről. Csak egy esetet fogok kiragadni, mely még élénken él az emlékezetemben.

A palesztinai föderáció delegátusai, a hazai tapasztalatok hatása alatt, kérték, hogy a „városi szakkiképzés” tételét a B-költségvetésből az A-budgetbe helyezték át, hogy ezáltal azonnal lehessen segíteni ezen a szükségleten. B-költségvetés alatt ugyanis azokat a tételeket kell érteni, melyekről csak abban az esetben történik gondoskodás, „ha erre pénzt hoznak fel”, tehát a költségvetés nemkötelező része ez.

A plénumon, melynek többsége nem is volt még Palesztinában, leszavazták a palesztinaiakat. S történt ez akkor, amikor mi tudtuk, hogy több mint 1000 munkanélküli, új bevándorló leány súlyos szociális és gazdasági problémái merednek ránk hazáról, olyanoké, akik héber nyelvismeret és megfelelő szakkiképzés nélkül jöttek az országba. A német tragédia, tehát véletlen folytán hidaltuk át ezt a nehézséget, olyképpen, hogy az angliai Wizo kvótán felüli összegeivel és az Allocation Fund segítségével jutottunk fedezékhez.

Véleményem szerint konferenciái határozataink nem támaszkodhatnak véletlekre, vagy eshetőségekre.

A másik tényező, mely a konferenciának Palesztinában való megtartását követeli, annak felismerése, hogy a galuti munka legfőbb része, — mint hachsarah, propaganda, ideológia terjesztése és pénzügyiítése, — csak Palesztina személyes ismerete által fejthető ki helyes alapon és célszerűen.

Vegyük például a hachsarát.

1933 nyarán, mielőtt elutaztunk Prágába, a hajfai Bét Chálucot-ban nem kevesebb, mint 30 munkanélküli varró nő táborozott, akik ugynevezett hachsarával jöttek az országba. Ez a módja a hachsarának nélkülözötte a palesztinai viszonyok ismeretét. A prágai konferencia általános vitája során rá is mutattam erre a hiányosságra. Ma, amikor nagy állija van és nagy állijára van szükség, egyre nagyobb terhet ró Palesztinára a hachsara-nélküli bevándorlók tömege. A mi cionistáinknak általában és különösen a Wizonak, tisztában kell lenniük azzal, hogy minden új bevándorló, bármely osztályhoz is tartozék, terhet jelent az országnak, ha nem rendelkezik semmilyen „előtréninggel” Palesztinára. És ebben a tekintetben nagy szerepet játszik a nyelvkérdés.

Ezzel kapcsolatosan egy nagy veszedelmre szeretném felhívni az illetékesek fi-

gyelmét. A nagy német állijával, annyira tért hódított a német nyelv Palesztinában, hogy ha nem is vesélyeztetni közvetlenül, de feltétlenül súlyosan akadályozza a héber nyelv csudálatos reneszánszát. De éppen ennek az állijának a dicséretére — és ez talán paradoxonnak tűnik — meg kell állapítanom, hogy egyetlen tömegbevándorlás sem mutatta meg a maga egészében olyannyira a héber nyelv elsajátításának szükségességét, mint éppen a német bevándorlás. Egy nyelvet azonban nem lehet máról holnapra megtanulni. Az átmeneti idő nehéz és amíg az új nyelvbe beidegződnek, a régít használják az emberek.

Az a tény, hogy a bevándorlók hácsarát csak Palesztinában kezdik el, rengeteg problémát idéz elő. Az új viszonyokhoz, az éghajlathoz való alkalmazkodás is nehéz követelmények elé állítja az új bevándorlókat. Ha ehhez hozzászámítjuk a megfelelő munkaág és a nyelv elsajátítását, egy a nehézségek súlyosan megsokszorozódnak.

A Wizo galuti föderációinak legfőbb gondját kell, hogy képezze az igazi hácsarát megszervezése, mely a palesztinai viszonyok ismeretén alapszik. Palesztina ma is elég terhet visel vállain, semhogy elő nem készített lányok és asszonyok újabb sorait vehetné magára. Lengyelországban, Galiciában, Dániában, Hollandiában és más országokban máris jelentős munkát fejtenek ki ebben az irányban. Mindez azonban nem elegendő. Minden bevándorló, akár fiatal, akár idős, legalább a héber nyelvet kell, hogy megtanulja, mielőtt az országba kerül. Hány és hány probléma oldodna meg ezáltal!

Olyan emberek, akik tudnak héberül és az ország követelményeinek megfelelő foglalkozással rendelkeznek, nehézségek nél-

kül találnak elhelyezkedést és kereseti lehetőséget az országban.

De propagandisztikus szempontból is rendkívül nagy jelentőséggel bír a Wizo-konferenciának Palesztinában való megtartása. Turista forgalmat hoz magával, amely a leghathatósabb és a legértékesebb propagandaeszköz a cionizmus és a Wizo számára.

A palesztinai Wizo föderáció a legnagyobb fáradozással, a legerőteljesebb és a legtöbb időt igénylő munkával igyekszik eleget tenni azon hivatásának, hogy elsősorban a Wizo-látogatókat és a többi turistákat is, kik a szervezethez fordulnak, elkísérjék a mi intézményeinkhez és megismertessék velük a mi munkakörünket. Gyakran a helyszínen láthatjuk már az eredményeket, a megértést a Wizo itteni munkája iránt. A turisták látják, milyen szoros kapcsolat fejlődött ki a Wizo munkája és a jisiv élete között, látják, mennyire integrális része ez a munka az épülő országnak, — gyakorlati eredmények igen gyakran azonnali kisebb-nagyobb adományok formájában mutatkoznak. Sokkal értékesebb azonban ez az élmény, amit szerveztünk galuti tagjai visznek magukkal Európába és amely arra indítja őket, hogy új erővel és fokozottabb áldozatkészséggel járuljanak hozzá a mi munkánkhoz.

De mindentől eltekintve konferenciái delegátusainknak kell elsősorban megismerniük azt, amiért dolgoznak, hogy saját tapasztalataikból és élményeikből kiindulva tehessenek jelentést csoportjaiknak. És létezik-e jobb propagandaeszköz a Wizo számára, mint ezen inspirált és aktív tagok összessége, akik a konferencia után visszatérnek galuti csoportjaikhoz?

Sohasem volt erre oly nagy lehetőségünk, mint ma. Minden okunk meg van arra, hogy nagy eredményeket várjunk.

Az egyetlen helyes út, hogy delegátusaink előbb utazzák be Palesztinát és azután üljenek le határozatokat hozni. Csak ebben az esetben lehetnek értékesek a határozatok.

A nagy kérdőjel

(A palesztinai gyermek történetéből)

A rettenetes baleset, mely napok óta nyomott hangulatban tartja az egész kolóniát, a gyermekre is ráborította árnyékát. Minden igyekezet, hogy megakadályozzák ennek a rettenetes hangulatnak a behatolását a gyermekek világába, hiábavalónak bizonyult. Fenséges biztonsággal, büszkén és szabadon törte át azokat a válaszfalakat, melyeket a reszkető nevelők és nevelőnők igyekeztek felépíteni.

Itt azonban, a gyermekek világában sokat veszített élébből. Valami könnyedség és gyermeki naivitás simult hozzá a buzgó négy és öt éves gyermekek kedélyeiben.

A megcsontított testrészek halmaza, melyeket a kérelhetetlen nép zúzott darabokra és amelyeknek tegnap este vetettek örök ágyat a kizöldült temetőben, — a gyermekek lelkeiben egész sereg kérdést kavart fel. A szerencsétlenséget a kicsinyek, mint valami szükségesszerű és örökké létező dolgot vették tudomásul.

Sosanele például nem tudta megérteni, hogy „miért kellett most a piszkos földbe tenni és miért nem vártak legalább a következő tavaszig.” És Gideon homlokát mélyeséges „hogyan”-ok és „miért”-ek ráncolták be. Hogyanok és miértek, melyek mindenképpen be akartak hatolni az élet titkaiba.

De valahányszor este az elárvult alkonyatban füleikhez ütődött a halott övegyének rettenetes panasz, valami mély szomorúság és félelem ült be a gyermekek szemeibe. Korán reggel körülállták a gyermekek az elárvult Sarale ágyacsáját, a kis testvére ágyát, aki most büszkén hallgat. Szemeiben büszkeség és különös volt. Mozdulataiban is volt valami egészen különös. Avner, a legnagyobb közülük, akinek fantáziája és érzékenysége is a leg-

nagyobb volt, odabujt kis fejeik közé, idegesen harapdálta körmeit, majd elmosolyodott mintha megszabadult volna már a sok kérdéstől, melyek nem hagyták nyugton lángoló kedélyét.

„Sarale — hol van az Apád?” — kérdezte végül.

„A földben” — válaszolta Sarale, egyszerűen és kissé büszkén.

„De Te sohasem fogod viszontlátni Apádat, soha.” — És Avner szomorú szemei elmerültek a messzeségbe, mintha a szerencsétlenül járt embert képzelte maga elé.

„És ha egyszer meg akarod majd ölelni?” — kérdezte Jóél.

„Te nem tudsz semmit! Egy halott apát nem ölelnek meg!”

„De ha egyszer, egyszer kedved lesz majd rá” — remegett Avner-hangja.

„Akkor kérni fogjuk a Jóistent, hogy újra élővé tegye őt” — mondotta Slomith, aki néhány hónappal ezelőtt jött Jeruzsálemből.

„De hogy jövünk mi Istenhez?” — kérdezte szomorúan Avner.

„Tudjátok mit, gyerekek” — mondotta lelkesen Slomith — „menjünk Jeruzsálembé. Jeruzsálemben lakik Isten. Én magam láttam és Gadi fel fog kuszni a magas, magas hegyre és onnan egyenesen Istenhez fog ugrani. Gadi rettentő nagyot tud ugrani.”

„És ha Isten még sincs ott — hátha el van bujva egy sarokban” — kételkedik Avner.

„Tudjátok, gyerekek, — Gadi kiabálni fog Istenhez: mi nem akarjuk, hogy Apák meghaljanak. Soha! És kész! — és Avner szemei megteltek könnyel.

Sarale arcának alsó fele reszketni kezdett és keserű sirásba tört ki:

„Apám... Apám...”

S. Reichenstein (Ejn Charod)

A WIZO mánakja Palesztinában és a Galuth-ban

„Mi a zsidó nő a cionista mozgalomban? Majdnem semmi. És mi lehetne, mivé kellene lennie? Mondhatnám: minden”. Így hangzik Herzi Tivadar nyilatkozata a mozgalom első idejében. Ez a nyilatkozat mutatja legjobban, hogy milyen idegenül, milyen messze állott a zsidó asszony a zsidó nép megújodási mozgalmától, milyen kevés részt vállalt abban a gigantikus, történelmi küzdelemben, mely a cionizmus gondolatának világra hozatalával, annak elterjesztését tüzte ki céljául.

A helyzet megváltozott. A zsidó nő meg nem minden, de minden lehet. Napról-napra erősödik, nő, gazdagszik építőmunkája, amire számítanak, amit figyelemmel kísérnek és ami nagyrészt a Wizo-nak köszönhető.

A Wizo által vállalt feladatok két részből állnak:

Palesztinában a Wizo legfontosabb munkája a nőknek tervszerű átterelése a földművesmunkához, előkészítésük racionális háztartásra, produktív tevékenységre való névvelése és a zsidó anya és gyermek gondozása.

A Wizo nevelő munkája gátat vet a városokba való önzölésnek, mert a természethez és a földhöz való szeretetre nevelti a palesztinai nőt. Ezen nevelési munka képesíti a zsidó nőt arra, hogy a falusi zsidó telepeselek tevékeny élettársa legyen, gyermekeibe az Erec-hez való ragaszkodást oltsa bele, úgy-hogy azok a „chuc learec”-ben (Palesztinán kívül) való életet el se tudják képzelni.

A Wizo működési köre folyton nő és gyarapszik, de még mindig nem tud megfelelni a várakozásnak, mert minden hajóval nagy tömege érkezik a bevándorlóknak, ami újabb feladatok elé állítja a Wizo-t.

A Tel-Aviv-i „Hostel” (melynek most épül lényegesen megnagyobított telepe) leánynevelőket arra képesíti, hogy az egyszerű háztartástól kezdve, a legmódernebb konyhaüzemig helyt álljon és a kvucában mint vándor-tanítónő háztartásban oktathasson. A Nahalai mezőgazdasági leányiskola új építkezése által duplájára bővült és még mindig nem tud megfelelni a követelményeknek, amny állandóan az előjegyzett jelentkezők ezen szakszerű iskolára, melynek növendékei úgy az általános mezőgazdaságban, mint annak különleges ágazataiban (gyümölcs-, állat-baromfi tenyésztés méhészet és tejgazdaság) nyernek tökéletes kiképzést. Ajajoth, a román országos Wizo-csoport által létesített nagy leányfarm a Keren Kajemeth 500 du-námján állandóan 200 leányt képez ki gyakorlatilag független emberekké; itt tanítók és tanítványok együtt dolgoznak és a farm már most lényeges jövedelmet hajt és teljes kiépítése után még jövedelmezőbbé fog válni.

Az országban elszorva még több iskola gazdagsággal működik, amelyek a palesztinai munkásnő szervezet létesített, a Wizo szubvencióival. A pártönföltötte itt mutatkozik legszívesebben, amennyiben egyesítette Palesztinában a munkásnő szervezeteket és növegyeteket, melyekben a legkülönbözőbb irányzatok dolgoznak a közös célért.

Hogy az újonnan bevándorlóknak és különösen a németországi emigránsoknak az országban való meggyökerezését elősegítse, a Wizo bizottságot alapított, mely segíti az újonnan bevándorított nőket és leányokat elhelyezkedésükben, stb.

A Palesztinába bevándorolt nő új feladatok előtt áll, melyekre a galuthban csak a legtrikább esetben nyert elegendő előkészítést. Itt a Wizo siet segítségére háztartási kurzusokkal, tanácsadásával, vándortanítónőivel, stb.

A Wizonak ma 44 kulturállamban vannak országos szervezetei. Ötvenzer aktív tagja van és eddig kb. 350.000 angol fontot gyűjtött és juttatott Erec Izrael felépítésének céljaira; ezen összegből 44 százalékos mezőgazdasági kiképzésre, 18 százalékos háztartási nevelésre, 30 százalékos anya- és gyermekgondozásra és csak 8 százalékos fordított adminisztrációra és propagandára. 1933 végéig több mint 1800 leány végezte el a Wizo iskoláit, melyekben jelenleg állandóan kb. 400 leány nyer kiképzést. Több mint 5000 nő hallgatta 127 telepen a Wizo különböző kurzusait és 9000 gyermek nyer gondozást 100 gyermekkertben.

A galuth-munka egyrészt a zsidó nőnek öntudatra való ébresztésére és zsidó tudás körének bővítésére, másrészt a Palesztinai felépítő munkában közreműködésre való megnyerésére vonatkozik, a Wizo gondolatának minél szélesebb körben való terjesztése, alijázó nők részére tanácsadás és támogatás nyújtása.

(Z. S.)

PRO
STÉSEK

eredménytelj közveti
tettésekkel rendelkező
Alca Regele Ferdinand

ó izr. urileány, néme-
vagy kótvés gyermek
im: „Szorgalmas” jel-
ak.

uccai napos négy szo-
földszinti, központi fű-
n lakás. Érdeklődni a
aguna 20. I. em. 2.

Viteazul 14 alatt üz-
május 1-re. Értekezni
dr Szentiványinál.

torozott szoba, fürdő-
ellátással, kiadó. Str.

egyeszt keresünk, kit
szépenk. Ajánlatokat
jeligére.

perfekt fiatalember ál-
Mandl fakeskedés

makácsnő állást keres,
jó” jeligen kiadóhivatal

végzek házaknál biz-
re: „Masszirozónő”.

bás komfortos lakást
Ajánlatokat „Állandó
hivatal továbbít.

érdeklőséget vállal
et nyelvekben perfekt
bármily szakmájú ren-
ajánlatok „40” jeligére

lej készpénzzel betár-
jövédelmző ipari vagy
thoz. Fuchs, Satu-Mare.

si szalmafonat olcsón el-
re, Moldova 39.

nagyobb városban üz-
ben alkalmazást kaphat
garancia mellett. Aján-
kiadóba küldendők.

szépen butorozott er-
ai Viteazul 39, emelet,

és Megile olcsón eladó.
Royal-udvar.

ársat keres különbejá-
bába, fürdőszobahaszná-
bna.

adatik enygyári felsze-
központi fűtőberende-
fűtőestek, centrifugák,
mbepároló, kádak, kon-
ek, bronzcsapok, stb.
órától: Cluj, Col. Luni
z.)

hex
ntjük
gyott

WIZO-HIREK

A sighet-i Wizo hírei. A legzesebb siker-jegyében zajlott le a Wizo sighet-i csoportjának legutóbbi két teastélye. Február 9-én este az újságíró klub termeiben volt rendkívül látogatott Wizo-tea, ahol a háziasszonyok, névszerint: Bruckstein Aroné, Fogel Béláné, Halpert Sándorné, Meizels Miksáné, Stein Béláné és Szmucl Salamonné, fogadták lekötözö szeretetreméltósággal, a vendégeket. Az estély látogatottságán felbuzdulva, február 17-én a délutáni órákban rendeztek újabb teadélutánt, mely eredmény tekintetében nem maradt mögötte az első rendezvénynek. A háziasszonyi tisztaságot mindenre kiterjedő figyelmességgel a következők töltötték be: Ferenczi Lajosné, Herskovits Bea, dr. Katz Nandorné, Roth Mór-né, dr. Schönzweigné, Schwarz Sándorné. A hangulat oly kellemes volt, hogy a teadélután a késő esti órákba nyúlt bele. Február 19-én nagyszabású kulturadélutánt rendezett a Wizo. Dr. Danzig Samuá elnök, megnyitó beszédében üdvözölte a szépségszámú közönséget majd Fried Ignaczné olvasta fel igazságon összeállított színes revüjét. Lebilincselően érdekes előadást tartott dr. Fichtmann Salomné Ada Fischmannról, az ajánthi Wizo-farm vezetőjéről és a palesztinai dolgozó nők mozgalmának vezéregyéniségéről, adivel Bucurestiben találkoztak. Megkapó portrét rajzolt a nőmozgalom új típusáról és arról a nevelő munkáról, melyet Ada Fischmann fejt ki az országépítés frontján. Végül Fischné Kahan Klára, tartott előadást Juda Haléviről. Bemutatta őt mint poétát, mint filozófust, mint nemzeti prófétát és mindenkéül, mint magasabbrendű embert. Az előadások mindegyikét megtaposták a hálás hallgatóság.

A baia-marei Yung-Wizo továbbra is rendszeresen tartja kéthetenkénti összejöveteleit. A csoport most minden gyűlésen Herzl Tivadar életrajzát tanulmányozza folytatásos előadások formájában. Február 17-én egy műsoros teadélutánt rendeztek gyermekkaraván, mely igen szép anyagi és erkölcsi eredménnyel végződött. A Wizo háziéne Ferenc Etsu Sokolowról és Frankovits Bogya Rambarról tartottak felolvasást.

A reteagi Wizo csoport sikerült teastélyt rendezett január 6-án. Háziasszony Kohl Hermanné volt. Vendégül maghivták Rav Klein Eljáhu (Cluj), akit Kohl Hermanné és Farkas Mendel Mizrachelnök üdvözölték. Kohl Bözi érzéssel szavalta Morris Rosenfeld Zsidó Május című költeményét német nyelven. Végül Kohl Hermanné megköszöni Rav Klein Eljáhu nagyon szép sé élvezetes beszédét. A teastély erkölcsileg valamint anyagilag jól sikerült.

A peicai Wizo-csoport február 2-án jól sikerült teastélyt rendezett, melynek keretében S. Klein Mariska Bialikról tartott értékes előadást és egy Bialik verset szavalt. Utána Deitel Jenő aradi kántor „Elöl mole reckamim“-ot mondott Bialikért és azonkívül több dalt adott elő nagy tetszés mellett. Befejezésül Fülöpné, dr. Harnik Anna elnök köszönte meg a Wizo nevében az előadóknak közreműködésüket. Az est sikeréhez nagyban hozzájárultak Ländler Rezsóné, id. Roth Mártonné, S. Klein Mariska és Kertész Pálné.

A tg. muresi Jung Wizo egyik összejövetelén Simon Klári részletesen beszámolt a Wizo szatunare-i országos megbeszéléséről és ismertette a tagokkal a Jung-Wizo problémáit. A többi összejöveteleken Danzig Emil könyvből egyes fejezeteket ismertettek a leányok.

A Baia-Mare-i Yung-Wizo február 17-én teadélutánt rendezett, melyen szép számú közönség gyűlt össze. A műsor a következő volt: 1. Róoz Vera prologjában közvetlen, kedves szavakkal üdvözölte a közönséget. 2. Weisz Zsuzsi zongoraszámai művészi kvalitásokat mutattak. 3. Deutsch Édi groteszk táncra nagyon ügyes és sikeres volt. A negyedik szám egy Hacsék és Sajó tréfa volt, mellyel a szereplők jóízűen megnevettették a közönséget. Előadták Resenfeld Sándorka, Sarudi Ottó és Herskovits Gyuri. Ezután egy tornaszám következett. Ezt Weisz Zsuzsi, Deutsch Édu, Berger Judit és Kalina Olga adták elő, nagyon szép mozdulatokkal. A műsor utolsó száma a kis Hirsch Ági balettje volt. A kis művész spiccelésével és gyönyörű mozdulataival valóssággal elragadtatta a közönséget. A műsor után kezdődött a tánc, mely nagyon jó hangulatban az esti órákban ért véget.

Az oradeai Wizoban legutóbb dr. Markovits Ignác tartott igen érdekes előadást a „Cionizmus alapelvei“ címen. A nagyfelkészítési előadó feltárta az összes idevonatkozó megoldott és megoldásra váró problémákat, kitért a nemzeti zsidóság kérdéseire mint egyik alapelve a cionizmusnak. — Ilyen fontos alapelvek még: az önségítés elve, a gauth tagadásának elve és a történelmi folytonosság elve. — Legfontosabb talán az önségítés elve t. i., hogy egy népet csak és feltétlenül a saját fiai segíthetnek, minden kívülről jövő segítség csak ideig-óráig tarthat. — Példák erre az idegenek által kísérelt telepítések. Roppant objektíven vázolta az előadó Angolország Palesztina politikáját. Majd beszélt a politikai helyzetek kinasználásáról, az erők koncentrációjáról és a galuthi zsidóság fontos szerepéről az országépítésben. Végül a palesztinai zsidóság nehéz szerepét ismertette, a megfeszített munkát, amelyet végezniök kell. A kiváló előadót lelkesen ünnepelte közönsége.

Az oradeai Wizo-csoport február 17-én tartotta meg alakuló gyűlését, melyen a következő vezetőséget választották: Disz-einökök Baumann Irna, Belgrader Róza, Klein Berta, Langer Hermína, elnök Belgrader Alfrédné, alelnök Nugel Elza, Tenner Böske, pénztáros Belgrader Magda, titkár Lebovits Kató, jegyző Ritter Lonka, ellen-örök, Deutsch Böske, Gruber Irén, Keren Kájemeth biztos Langer Ily., Keren Hajeszod biztos Belgrader Bucsi, sekelbiztos Vesescu Klári, persélybiztos Spieler Ily.

Wizo-hírek Lugojról. Az ezévi téli-szezonát a multévhez hasonlóan igyekezett a lugoji Wizo-csoport jól kihasználni főleg sűrűn megrendezett teastélyekkel. — Így egy nagyszerű teastély volt Chanuka estjén tradicionális gyertagyújtással kapcsolatban, ugyancsak teastély keretében rendezett a Wizo egy művészi zenestélyt, amelyen Freund Leó zongoraművész és Hegyesi Zoltán hegedű-tanár működtet közre nagy nagy elismerést aratva. — Egy január hónapban rendezett feketékávéestünkön Caransebes új főrbabja tartott aktuális és érdekes előadást a Rotschild család zsidó vonatkozásairól; míg e hónapban rendezett második teastélyt Kun Józsefné Timisoaráról szórakoztatta a közönséget kifünő jazz-zongoraszmokkal, Bronfeld Edit és Grosz Andor Beethoven szónátát adtak elő. Legutóbbi teastélyt már a meginduló Keren Hajeszod kampány beindítását célozta, s azon nagy örömmel üdvözölhetük dr. Rachel Klompus asszonyt és lelkesedhetünk igazán élvezetes nagyszerű előadásán. — A teastélyek még folytatodnak. Az eddigiekben Klein Zelma, Deutsch Béláné, Cséri Vilmosné, Szemes Jolán, Szidon Szerén, Deutsch Istvánné, Wasserthel Henrikné, Neumann Hugóné és Junger Jenny voltak a háziasszonyok. Teljes erővel vett részt a Wizo a Keren Hajeszod akció támogatásában, és a még befejezetlen akció is már elérte a tavalyi jegyzések nagyságát, ughogy ezévből nagyobb lesz az eredmény. — Teastélyeink jövedelmének egy harmada a Keren Kájemethé és az itteni persélymunkát is majdnem teljes egészében a Wizo végezte. Ezenkívül támogattuk a Hechaluc itteni snifjét, a kezére jártunk az alljázonok. A köz-eljövő rendezvényei közül természetesen legelőször a purim-mulatság előkészületei igénylik majd legjobban a Wizo-hölgyek munka erejét és készségét.

A sighet-i Yung-Wizo. A sighet-i közönség egyre növekedő érdeklődése mellett tartja meg a Yung-Wizo nívós kultur-estét, a Yung-Wizo-Otthonban. Február 10-én rendezett kultur-estén Wettenstein Joli, E. M. Lilien, a világhírű zsidó rajzművész ügyesen elkészített életrajzának folytatását olvasta fel igen élvezetesen, majd Izsák Margit társelnök L. Lewison „Az örök sziget“ című regényének tartalmát ismertette színes és érdekes előadásban. Ezen előadás folytatása képpen február 24-én este 9 órai kezdettel dr. Weisz Oszkár L. Lewison „Az örök sziget“ című regényének alakjait és mély szociális zsidó tartalmát domborította ki rendkívül értékes szép előadásban, kiemelve a könyv vezérfonalát az emancipáció és asszimiláció csödjét. Dr. Fried Ábrahám Zs. N. Sz. elnöke a „Vegyes házasságok“ címen tartott lebilincselően érdekes előadást, ismertette az ilyen házasságok hátrányait úgy a zsidó nemzetre, mint az egyénekre nézve. A kultur-est a „Hatikwa“ elénkélésével ért véget. Ugyan csak 24-én délután tartotta meg a Yung-Wizo februári teáját az „Újságíró klub“ helyiségében a legteljesebb erkölcsi és szép anyagi sikerrel. (W. T.)

Az alba-juliai Wizo-csoport legutóbbi gyűlésén Dr. Springer Sándorné elnök-nőmet nyelvű felolvasást tartott „Entwicklung der Frauenbewegung“ címmel. Az előadás előtt Kertész Andorné érzékeny szavakkal emlékezik meg hirtelen elhunyt Wizo-tagukról Herschkovits Maxnéról. A gyűlés folyamán Geier Erzi felszólalásában kifejtte, hogy egy külön Yung-Wizo csoportot szándékoznak alakítani. Majd a titkár négy új tagot jelent be.

A brasovi Yung-Wizo február 4-én tartotta első gyűlését. Jelen vannak a Yung-Wizo részéről a tagok, a Wizo részéről Eiger-né, Wizo-elnök és Katzné, titkár. A sajtó részéről Fehér L. Goldfinger Vera nyitja meg a közgyűlést. Örül, hogy két hónap után a csoport már közgyűlést tart. Felolvassa a temesvári elnöknő megköszöni a csoport megalakulására, közli, hogy 57 tagjuk van. Schächter Irén KKL biztosa-nak sikerült 27 persélyt kihelyezni és a csoport KKL munkája idáig lei 1482-öt mutat fel. A pénztárosnő jelentése szerint 1610 lei bevételeik voltak, míg a kiadások lei 525-öt tettek ki. Az „Ivria“-val együtt vasárnapi teákat rendeznek az Elite kávéházban, melyek tiszta jövedelmének 40 százalékát a csoport kapja. Simon Magda tg.-muresi Yung Wizo csoport volt vezetőjének indítványára programot állítottak össze, mely program 10 pontból áll: Eiger elnök felhívja a csoport figyelmét dr.

Deutsch főrbabja ur minden kedd esti szemináriumára. Megköszöni a csoport nevében Eiger elnöknek, hogy annyi farsadéssággal és szeretettel igyekezett a csoportot megalakítani és támogatni. Miután az ideiglenes vezetőségnek az abszolúciót megadták, Engel Gitta, Simon Magda és Griffel Klára levezetik a választást. Az új választás eredménye: Elnök Goldfinger V., alelnök Bársony I., Griffel K., titkár Stern E., jegyző Mehler E., pénztáros Goldsmann S., ellenörök Marmorsstein G., Vámos I. Választmányi tagok: Abramovici K., Biedermann K., Andor E., Berger Sz., Czitrom Sz., Deitel N., Engel C., Erdélyi K., Glück M., Gersch H., Goldstein A., Ehrlich K., Hortobágyi T., Roth K., Schächter I., Weinberger I. és Kövári C. A választások után az elnök megköszöni az iránta tanúsított bizalmat és odaadó munkát biztosít. Utána az IMI persélyek elosztása és a verseny ismertetése következett. Ennek vezetését Stern E. még három taggal együtt vette át. Egy a Wizoval közösen rendezendő táncestélyt beszéltek meg 50 százalékos részesedéssel, valamint az Ivria-val közösen rendezendő mulatságot 25 százalékos részesedéssel. Továbbá a héber kurzuson résztvenni óhajtok listáját állították össze és megbeszéltek, hogy a gyűléseket minden szerda este az Ahava-klubban fogják megtartani. Más tárgy nem lévén a közgyűlést befejezték.

Új munkáskórház Petach Tikva mellett

Tel-Aviv. — A palesztinai kormány, a zsidó nemzeti intézmények és a munkásszervezet képviselőinek jelenlétében új munkáskórház alapkövét rakták le Petach-Tikva mellett. Az új kórházat egyelőre hat van ágyra rendezik be, majd később száznegyvenre fogják kibővíteni. Az építkezés 22 ezer fontba kerül. Tízezer fontot a munkáspénztár és a „Nir“-társaság hitelezte, létezer fontot pedig a munkásbetegség-lyő pénztár tagjai hoztak fel. A kormány ötezer fonttal fog hozzájárulni az építés költségeihez.

A pénztár különben a mezőgazdasági telepeken dolgozik súlyos feltételek mellett. Hiányzik egy megfelelő munkásvédő törvény, mely a betegséglelyő-biztosítást kötelezővé tenné s amely kötelezné a kormányt, valamint a munkaadókat, hogy hozzájáruljanak a munkások pénzügyi biztosításához. Ennek hiányában a zsidó munkások főleg saját erejükkel kell, hogy fenntartsák eme életbevágó intézményüket. A bevándorlás növekedésével gyarapodik a munkásbetegségre igénylők száma és a mai gyors fejlődés újabb és újabb követelmények elé állítja a munkásbetegséglelyőzt. Új kórházakat kell építenie és új orvosokat kell alkalmaznia. Az új követelményeknek csak nagy erőfeszítések árán tud eleget tenni a palesztinai zsidó munkásszervezet.

A palesztinai WIZO országos konferenciája

Jeruzsálem. — Január 6-9-én tartotta meg Jeruzsálemben évi konferenciáját a Histadrut Nasim Cioniot, a palesztinai Wizo föderáció. Ez az első országos konferencia azóta, hogy a Histadrut Nasim Ivriót a palesztinai zsidó nők szervezete és a Wizo Arcit, a palesztinai Wizo csoportok egyesültek. A konferenciát Ester Smoira nyitotta meg, rámutatván a palesztinai Wizo feladataira és munkakörére. Ezután Miss Henriette Szold, Vera Weizmann, Rebecca Sief és Jichak Grünbaum, a Jewish Agency bevándorlási osztályának vezetője üdvözölték a konferenciát. A megnyitó ünnepélyen oly hatalmas közönség vett részt, hogy a terem kicsinek bizonyult a hallgatóság befogadására.

A konferencia egyébként is behatóan foglalkozott a kultur munka és az új bevándorlók szociális segélyezésének konszolidálásával és kibővítésével. Elhatározták többek között, hogy mindenütt, ahol Wizo csoportok működnek, klubokat nyitnak meg az együttes munka kimélyítése céljából, új csoportokat alakítanak, különösen azokon a telepeken, ahol chahsara munka folyik. A klubok a szervezeti munka, a nyelvkurzusok, a háztartási oktatás, a tagok társadalmi életének központjai kell, hogy legyenek.

A konferencia második napján Ussiskin tartott nagy beszédet. Rámutatott a nők munkájának nagy jelentőségére, a gyakorlati munka és a nevelés terén és arra a feladatra, amelyet a Wizo vállalt magára az épülő országgal szemben. Különösen nagyjelentőségűnek mondotta a nők munkáját a nép kulturája, nyelve és irodalma előmozdítása terén és azt a hivatást, amelyet a zsidó nő ebben a tekintetben a politikai és társadalmi élet területén teljesíthet. Ussiskin, miként a konferencia összes résztvevő, nagy örömmel fogadta Regina Zimmermann referatúráját, aki a fokozottabb kulturális tevékenység szükségességére mutatott rá.

A Wizo Keren Kajem munkájáról dr. Bistricky tartott referatúmat, majd megállapították a palesztinai föderáció KKL kontingensét. Külön referatúmban foglalkoztak a Yung-Wizo kérdésével.

A jeruzsálemi csoport fényes fogadást rendezett a delegátusok tisztelőtérére, melynek keretében Schönberg asszony adott zongora-koncertet. A konferencia zárülésén megválasztották a föderáció 29 tagu országos vezetőségét és a szűkebb végrehajtó bizottságot, melynek központját Tel-Avivban állítják fel.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO timisoarai központja. Piafa Asanesti 4.

HIR

— Keddén az ügyvédi konferenciát az i tart konferenciát az i Bucurestiből jelentik: Pop miniszter kedde értekez összes ügyvédi kamarák ügyvédszövetség vezetőit. hallgatja a diákok küldö gait is az ügyvédtörvény ratkozólag.

— Bentiou nyilatkozata késztett jelentésről. B Bentiou, a Skoda-ügy elnök a következőket jelent gyok, hogy annyi parlan végre egy és éppen a S oly nagyfotosságu erede ország visszakapta azt, szerződés megkötésitotta előnyben fog részesülni a jövő héten a Skoda-ügy. áik meg a kérdés morál tatásával. A Curentul eh a miniszterelnök és Dir megegyezés értelmében s kezdeni a kamarában a

— Parlamenti csoport túsítás munkanélküliség Bucurestiből jelentik: A egy megbeszélésé eredményi csoport fog alakul részvételével, amely tanul intellektuális, munkanélkül ifjúság problémáit. Ez a mán parlamenti kezdem javaslatot is fog beterve rentul.

Meghívj

- Angol butork
- Butorszövet
- Matrácuzat
- Függönykarim
- Linaicum
- készletünk m

Boskovics

kárpitoskedék Cluj, Str. B

— Fuzionálni fognak lönböző ifjúsági szervez kentik: A liberálisok ifj a különböző butikkel je fuziója ügyében szerdán Bratianu Dinu elnökleté

— Mit akarnak egyes degszereplő ugyanazon rában. Picavere a világaréta Kroo a berlini énekesnője, Jean Athana ra közkedvelt baritonista a római Opera szenális együtt fognak szerepelni dán az „Alarcosbál“ el tehát, ha a közönség m Opera pénztárát, mint Piata Uniriin.

Első Zsidó T

HAR Z

Legolcsó Ind Ent Az erdélyi, bér U

HIREK

— Kedden az ügyvédi kamarák dékánjaival tart konferenciát az igazságügyminiszter. Bucurestiből jelentik: Pop Valér igazságügy-miniszter keddre értekezletre hívta össze az összes ügyvédi kamarák dékánjait és az ügyvédszövetség vezetőit. A miniszter meghallgatja a diákok küldöttségének kívánságait is az ügyvédtörvény módosítására vonatkozólag.

— Bentoiu nyilatkozata a Skoda ügyben készített jelentéséről. Bucurestiből jelentik: Bentoiu, a Skoda-ügy előadója a Curentulnak a következőket jelentette ki: Boldog vagyok, hogy annyi parlamenti vizsgálat után végre egy és éppen a Skoda-ügyben tartott oly nagyfontosságú eredményre vezetett. Az ország visszakapta azt, amivel egy súlyos szerződés megkötésével a nemzeti ipar előnyben fog részesülni és fejlődni fog. A jövő héten a Skoda-ügy végső fázisa kezdődik meg a kérdés morális oldalának megvitatásával. A Curentul ehhez hozzáteszi, hogy a miniszterelnök és Dinu Bratianu közötti meg egyezés értelmében szerdán fogják megkezdeni a kamarában a Skoda-vitát.

— Parlamenti csoport alakul az intellektuális munkanélküliség tanulmányozására. Bucurestiből jelentik: A parlament tagjainak egy megbeszélése eredményeként egy parlamenti csoport fog alakulni az összes pártok részvételével, amely tanulmányozni fogja az intellektuális, munkanélküliség és a román ifjúság problémáit. Ez a csoport a hó folyamán parlamenti kezdeményezésből törvényjavaslatot is fog beterjeszteni. — írja a Curentul.

Meghívjuk Önt

Angol butorkreton
Butorszövet
Matracuzat
Függönykarnis
Lineum
készleteink megtekintésére.

Boskovics Testvérek

kárpitoskelei szaküzlete
Cluj, Str. Regina Maria 15.

— Fuzionálni fognak a liberális párt különböző ifjúsági szervezetei. Bucurestiből jelentik: A liberálisok ifjúsági szervezeteinek, a különböző betűkkel jelzett csoportoknak fuziója ügyében szerdán pártértekezlet lesz Bratianu Dinu elnökletével.

— Mit akarnak egyebet? Négy nagy vendégszereplő ugyanazon este a Román Operában. Piccaver a világhírű tenorista, Margareta Kroo a berlini Nagy Opera szoprán-énekese, Jean Athanasiu a bucaresti Opera közkedvelt baritonistája és Ed. de Vecchi a római Opera szenális dirigense. Mindezek együtt fognak szerepelni március 6-án, szerdán az „Alarcosbál” előadásán. Nem csoda tehát, ha a közönség megrohanja úgy az Opera pénztárát, mint a Színház Irodát a Piata Unirii.

— Aranyérménél és az ezzel járó béldugulás, végbélbepedés, kelés, terhes vizelési inger, májduzzadás, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosi az igen enyhe hatású Ferenc József vizet gyakran mindennapi használatra, reggel és este egy-egy félpohárral mennyiségben rendelik.

— Az önálló horvát állam mellett tüntettek a zágrábi diákok. Belgrádból jelentik: Zágrábban diákcsoport kivonult Percsevics elhalt horvát vezér sírjához, hogy a síron koszorút helyezzen el. A csoport a temetőből visszatértek kormányellenes tüntetést rendezett s az önálló horvát államot ítéte, karhatalom közbeavatkozott s ekkor verekedés támadt, amelynek során két súlyos sebesülés történt. Több tüntetőt letartóztattak.

— Ismét hanyatlott a font külföldi árfolyama. Londonból jelentik: Az arany ára tovább egy sillinggel emelkedett. A lapok hangoztatják a külföldi hanyatlás ellenére a font iránti bizalmat s annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy a valutakegyenlítő alap közbe lép s megjavítja a font árfolyamát. A legtöbb lap a font újabb zuhanásáért Amerikát, a francia pénzügyi politikát és a kontinens üzérkedést okolja.

— Szatmári orvosi hír. Dr. Weisz Gyula kozmetikus, bőrgyógyász külföldi bőrklinikai tanulmányutjáról hazatért és rendeléseit tovább folytatja Saturnaren a Piata Bratianu 21. sz. alatt.

— A törvényszéki tanácselnök tolvaja még mindig tagad. Néhány héttel ezelőtt történt a törvényszéken, hogy ismeretlen tettes kiemelte az egyik szobából Sutu törvényszéki tanácselnök kabátját. A nyomozás megindult, de hetek muva sem sikerült nyomára jutni annak a merész embernek, aki az igazságügyi palotát „viccelte” meg. Egy alkalommal aztán a véletlen mégis horogra karította a tolvajt. Egy nap az egyik cluji zálogházba beállított egy kétes külsejű ember és elegáns télikabátot akart elzalogosítani. A tulajdonosnak gyanus volt a „kabát tulajdonosa”. Rendőrt hivatott és ekkor az illető bevallotta, hogy egy Barbu János nevű ismerőse bízta rá a kabátot, hogy zálogosítsa el. Barbut letartóztatták, aki kihallgatásakor nem akarta beismerni, hogy ő lopta el a törvényszéki bíró kabátját. Azt állította, hogy a lopás idején Bistrítán tartózkodott. Csak nemrég érkezett Clujra, ahol az őszeren vette a kabátot egy ismeretlen fiatalembertől. Azonnal letartóztatták, ami ellen élénken tiltakozott azzal, hogy tisztességes cukrász, soha büntetve nem volt. Ezt azonban megcáfolták a rendőrség bünyűi osztályán, ahol annak rendje és módja szerinti a nyilvánítottak táborában találták meg a fényképét. A nyomozás aztán megállapította, hogy nemrég szabadult ki a bistrítai fogházból, ahol egy vitriolos merényletért ült. Ugyanis egy évvel vitriollal leöntötte barátját, aki súlyos égési sebeket szenvedett. Barbu ellen tegnap újabb harminc napi vizsgálati fogságot rendeltek el. Még mindig tagad és állítja, hogy ártatlanul került börtönbe Bistrítán és ártatlanul tartják itt fogva. Egyik unokatestvére áldozatának mondja magát, aki ugyancsak Barbu Ioan névre hallgat és szerinte körözött bűnöző. Erről azonban nem tudnak az igazságszolgáltatási hatóságok.

Lehet, hogy Ön is azok közé tartozik, AKIK NEM LEHETNEK BETEGEK!

Hogy üzletei jól menjenek, annak első kelléke a folytonosság. Egyetlen pillanatnyi megállás, egyetlen percnyi szünet nélkül. De a szervezetnek néha okvetlen szüksége van pihenésre, az energiát feltölteni kell, a kezdődő betegséget pedig idejében gyógyítani.

De Ön nem maradhat otthon, nem hagyhatja el üzletét, irodáját...

Ilyen esetekben csak egyetlen MENTŐ MEGOLDÁS LÉTEZIK: A TELEFON.

A telefon révén hazulról vezethet akármilyen nagy és komplikált

vállalatot. A telefon nemcsak megóvja kellemetlenségeitől, hanem felmenti látogatók fogadásától is. Ezzel szemben ha személyesen távol is van, de hangja révén, hála a telefonnak, állandóan jelen van, a vezetőhelyen áll!

Használja ki a Román Telefonszolgálat egy hónapig nyújtott előnyöket: bevezetheti a telefont

MINDEN SZERELÉSI ILLETÉK NÉLKÜL és az ELŐZETÉSI DIJAT HAVONTA FIZETHETI

Ha egy havi előfizelési díjat lefizeti, azonnal megkapja a telefont!

— Egy amerikai néger ezredes több amerikai néger repülőszíttel Abessziniába utazik, hogy felvétesse magát az abessziniai hadseregbe. Londonból jelentik: Herbert Julian abessziniai származású néger ezredes, aki az utóbbi években Amerikában élt, Angliába érkezett néhány amerikai néger repülőszíttel együtt. Az a szándékuk, hogy Abessziniába utazzanak s felvétesse magukat a hadseregbe. A csoport egyideig nem folytathatja útját, mert az ezredes a hajón szerencsétlenül járt s mint az orvosi vizsgálat megállapította, bordatörést szenvedett.

— Egy angol vegyész-mérnök feltalálta az olcsó petróleumot előállító eljárást. Londonból jelentik: Egy angol vegyész-mérnök szabadalmaztatta olcsó petróleumot előállító eljárását, amely agyagpalából történő elvonás útján történik. Az így kapott petróleum olcsóbb, mint az Angliába importált áru.

— Letartóztatták a Völkische Beobachter prágai tudósítóját. Prágából jelentik: A rendőrség letartóztatta a Völkische Beobachter prágai munkatársát. Az a gyanu merült fel ellene, hogy vétett a köztársaságvédelmi törvény intézkedései ellen.

— Rövid hírek mindenün. Prajadhípek lemondott számi király 170 ezer fontot fizetett egy angol biztosítótársaság pénztárába azzal, hogy a királyi széköl való végleges távozásá esetén neki évi tizezer font évről-évre fizetést nyújtson. — Mandzsuria ma innepelte meg függetlenségének harmadik évfordulóját. — A belga királyi pár látogatásra az angol fővárosba érkezett. — Tertanában öt tagú család tagjain egyszerre tört ki a dühöngő örültség. Összetörték lakásuk berendezését s már veszélyeztetni kezdték egymás és mások testi épségét, amikor végre sikerült rendőrszagnak megfékeznie és elmeorvosokhoz szállítani őket. — Brazília londoni diplomáciai képviselője megcáfolta azt a hírt, hogy Braziliában zavargások lennének. — Egy német nevelő feleségével együtt Bazel közelében egy turistarepülőgépről leugrott. A mezőn megtalálták borzalmasan megcsontított holttesteiket. Az öngyilkosság okát nem tudják, de úgy látszik, érzelmi okok hatottak közre s a házaspárra végzetes befolyást gyakorolt a Dubuis-nővérek tragikus öngyilkossága.

— Egy hajótörött már huszonegy órája küzködik életéért. Párizsból jelentik: A Marokkói-öbölben a vihar tovább dühög. Az Ursola spanyol gőzös mentésére sietett és szintén elsüllyedt Liautey marsall nevű parti hajón 14 személy vesztette életét. A hajótöröttek egyike uszva elvergődött egy kiálló sziklazirtre, ahol a házmagas hullámok állandóan elsodrással fenyegetik. Repülőgépcasablancából élelmiszert és köteleket sikerült hozzá juttatni, az utóbbiakat azért, hogy odarögzítse magát a sziklához a dühöngő szélrohamsoktól korbácsolt hullámok közepette. A hajótörött már 24 órája viaskodik életéért a sziklán.

לְרוֹד יָמֵי תַרְחֻם יִשְׂרָאֵל

ח' פ"ה

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.
HAIFA

Első Zsidó Tengerhajózási társaság hajói, palesztinai lobogóval és zsidó személyzettel

HAR ZION és HAR KARMEL

Constanța — Haifa

Legolcsóbb személy és áruszállítás, legrövidebb menetidő

Indul Constantinából minden szerdán
Érkezik Haifába minden hétfőn

Felvilágosítással szolgál:

Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselők:

UJ KELET utazási osztálya

Román Opera PREMIER! Péntek, március 8.

VIG ÖZVEGY

LENHÁR

világvárosi sikereket elért operettje!
Rendes helyárak! Bérletek érvényesek!

UJ KELET Legújabb hírek

A Népszövetség elé

(Első oldali cikkünk folytatása.)

hazájába. A németeknek is két hazájuk van, nekünk is két hazánk volt. De a románoknak ma már csak egy hazája és minden románnak ebben az országban kell megtalálnia egzisztenciáját.

— Vagyis egy sem. Ezért akarjuk megteremtteni Palesztinát.

VAIDA: Amig mi is kisebbség voltunk, nekünk is két hazánk volt. De a románoknak ma már csak egy hazája és minden románnak ebben az országban kell megtalálnia egzisztenciáját.

— Ezidőszent nekünk, romániai zsidóknak is ez az egyetlen hazánk és nekünk is itt kell megtalálnunk életlehetőségeinket. Palesztina ma még tulkicsiny ahhoz, sem hogy befogadhatná azokat a tömegeket, amelyeket a numerus valahicicus akció tenne földönfutóvá.

VAIDA: A zsidókérdést nem is tudja egy állam magában megoldani. Nemzetközi megoldást kell keresni ebben az ügyben és a Népszövetségnek volna a feladata, gondoskodni a faljuk vesztett zsidó tömegek elhelyezéséről. Most nem a romániai zsidókra gondolok, de azt hiszi, a német zsidóknak tartható lesz a helyzetük? És Lengyelország meg tudja-e emészteni 3 millió zsidóját. A Népszövetségnek kell találnia egy területet, ahol ezek a tömegek otthont találhassanak. Valamikor szó volt Ugandáról. Azt mondják, hogy paradicsomi föld ez. Miért nem próbálkoznak ott is zsidókat kolonizálni.

— Két okból: Először, mert a tapasztalat szerint zsidók csak Palesztina földjén tudnak gyökeret verni, másrészt, mert szakértőbizottság állapította meg, hogy Uganda földje és klímája nem alkalmas zsidók kolonizálására.

VAIDA: Ha nem alkalmas, akkor más területet kell keresni. De a kis Palesztinán kívül is kell lennie egy helynek, ahol azok a zsidók, akiknek egy országban már nincs helyük, otthont és egzisztenciát találhassanak.

— Egyszóval az Ön véleménye szerint a romániai zsidóságnak is szüksége lesz erre a helyre?

VAIDA: Ezt nem mondtam. Az én numerus valahicicus javaslatom minden kisebbségnek biztosítani akarja az arányos elhelyezkedés lehetőségét. De a bucovinai, beszarábiai, északmoldovai és maramuresi helyzetben csak egy kivándorlás tudna segíteni.

Az órákra nézünk. Már kilenc óra van és sem Vaida, sem mi nem vacsoráztunk. Egy órai vacsoraidőt kérlünk Vaidától. Pont tíz órakor ismét találkozunk.

— A spanyol kormány nagyszabású övintézkedéseket fogadhat az Baleari-szigetek megvédelmezésére. Madridból jelentik: A lapok értesülése szerint a kormány igen nagyszabású övintézkedéseket fog tenni a baleari szigetek megvédelmezésére. Tizenkét tengeraltjárót, 12 torpedórombolót, 12 ágyúszázdot és 12 cirkáló fogják építeni, de repülőbázist is létesítenek.

— Véres támadást intéztek a lengyel nemzeti demokrata diákok ellenfeleik ellen. Varsóból jelentik: Az egyetemi hallgatók válaszával után, amelyek rendkívül viharos körülmények között folytak le, a nemzeti demokrata (antiszemita) diákok megtámadták ellenfeleiket. Revolvereket, késeket használtak a támadók, sőt egy bomba is robbant. Két diák súlyosan megsebesült.

Hivatalokban, iskolákban

jól bevezetett személyt, megfelelő képzettséggel, keresünk világmárkájú mikroszkópok, vetítógépek stb. elhelyezésére. Ajánlatok „Mikroszkóp” jellegre Lancelot, Bucuresti, Str. Vultur 94.

Írógép és tolltollak

javítását szakemberrel végezzük. Sokszorosításokat izléssel kivételben készítenek.

FENÉR

Írógép és tolltoll vállalat Str. Reg. Maria 2. Telefon: 11-09.

Vaida Sándor ma tartja meg timisoarai előadását a numerus valahicicusról

A timisoarai „román keresztény ügyvédek” csatlakoznak az ilfovi kamara akciójához

Timisoara, március 2. Vaida Sándor volt miniszterelnök, dr. Hategan Emil kíséretében ma Timisoarara érkezik, ahol a numerus valahicicusról tart előadást. A timisoarai vajdisták és a numerus valahicicus hívei nagyszabású előkészületeket tettek Vaida Sándor fogadtatására.

Csütörtök este dr. Coste Gyula, volt megyei prefektus lakásán gyűltek össze Vaida hívei és megbeszélték Vaida vasárnap esti előadásának részletes programját. Dr. Coste Gyula bejelentette, hogy javasolni fogja a timisoarai „Román Keresztény Ügyvédek” csoportjának az ilfovi ügyvédi kamara akciójához való csatlakozást. Dr. Coste kijelentette, hogy ő és hívei teljes mértékben egyetértenek Istrate Micescu nézetével.

Brudariu Adrian ügyvéd szólalt fel ezután. Szerinte nem helyes, hogy a „keresztény” megjelölést használják a timisoarai csoport megnevezésében, miután minden románul tudó ügyvédnek, aki hasonló nézeteket vall, meg kell adnia a lehetőséget, hogy belépessen a csoportba.

A fiatal ügyvédek nevében Dogariu Virgil szólalt fel és ama nézetének adott kifejezést, hogy az ügyvédek jogait nem politikai uton kell megszerezni, hanem gazdasági és kereseti fellendülésüket kell elősegíteni. Minden iparvállalatot legalább egy román ügyvéd alkalmazására kell kötelezni és az új ügyvédtörvényt is oly értelemben kell elkészíteni, hogy az elsősorban a fiatal ügyvédek gazdasági helyzetét segítse.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása ol-CZINK-nél Cluj

A nemzeti parasztpárt vezetősége nem képes likvidálni belső bajait

Fegyelmi bizottság elé utalták Tilea Viorel dr-t

Bucuresti, március 2. A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa ma délelőtt 10 órakor tartotta meg nagy érdeklődéssel várt ülését. Politikai körökben azt hitték és különösképpen a maniuisták várták, hogy a vezetőség ez alkalommal erélyesen foglalkozzon az erdélyi pártvezetési bajokkal szemben. Napirenden a nagyszabású pártkongresszus összehívása, valamint az erdélyi tartományi kongresszus szerepeit, a két erdélyi frakció közötti harc újabb útközponjtjai. A sibiuai párttagozatot, amelynek élén Tilea áll, új választás megtartására utasította a központ. A tagozat erre kizárta maniuista tagjait. A központ a kizárást megsemmisítette. A maniuisták azt kérték, hogy Mihalache elnökön az új választáson, mert csak így van biztosítva annak objektív lefolyása. Tilea március 5-re összehívta a tagozat közgyűlését, a maniuisták megkonstestálták ezt az időpontot, mert Mihalache nem mehetett volna el a gyűlésre 5-én.

Ez a kínos herce-hurca a mai elnöki tanácsülésen olyértelmű megoldást nyert, hogy a tagozat összehívását megsemmisítette a vezetőség. Annak pontos időpontját Mihalache fogja meghatározni. Egyes tanácsstagok kérték, hogy miután Vaida sorozatos ígéretei ellenére sem hívta össze az erdélyi tartományi kongresszust, ejtse meg az összehívást pártelnöki minőségében maga Mihalache. A vezetőség nem döntött erről a kérdéssel, de elhatározta, hogy Tilea Viorel dr-t és dr. Aurel Dobrescut fegyelmi bizottság elé állítja. Utóbbi maniuista. A hozott határozatok igen békés természetűek, am viszont azt is jelenti, hogy a párt belső konfliktusában még mindig nem jött el a végleges leszámolás ideje.

Bécsben és Ausztria több pontján nagyarányú kampós kereszties tüntetések voltak a Saar-vidék visszacsatolása napján

Hess, Göbbels és Hitler beszédei Saarbrückenben

Saarbrücken, március 2. A népszövetségi hármass bizottság, élén elnökével, Aloisival tiszteltet a saarbrückeni városházán Hitler előtt, aki köszönetet mondott a német nép nevében munkásságukért.

Hess miniszter a kormányzósági palota előtti téren tartott beszédében többek között a következőket mondotta: — Németország ma már nincs a földre sújtva. Nem nélkülözi a vezért, mert van egy Führere, aki vezet. A népszavazás után más népek teljes jóakarattal akarnak együttműködni velünk a béke érdekében.

Utána Göbbels beszélt, aki szerint az emigránsok erőfeszítései nem sikerültek. Önök megadták a Führernek a lehetőséget, hogy új alapokra helyezze Európa békéjét. Önök a béke katonái.

Bürokel szerint a német nép elismeri az egyház küldetését és hivatását, de az egyháznak el kell ismernie, hogy nemzetnek és államnak is van missziója, amit teljesítenie kell. A nemzeti szocializmus nem bosszualló ellenfeleivel szemben. (!)

Ezután óvációk közben Hitler jelent meg az erkélyen. Köszönetet mondott a Saar-vidék lakosainak, 15 éven át megőrzött hűségükért. Március elseje örömmünnepe egész Európa számára. Reméli, hogy Saar-vidék visszacsatolásával a francia-német viszony mindenkorra megjavul. Ahogyan mi akarjuk a békét, reméljük, hogy nagy nyugati szomszédunk is ugyanilyen szándékoktól van áthatva. A mai nap szolgáljon leckél azok számára, akik nem ismerik a történelem igazi értelmét és azt hitték, hogy erőszakkal

és terrorral a nemzet egészéből egy darabot eltávolíthatnak. Felhívta a népet, fogja munkához a nemzeti szocialista Németországban. Új nemzeti közösséget akar adni Németországnak. A mi új országunk tisztelt és szabad.

Hitler az este folyamán visszautazott Berlinbe.

Bécs, március 2. A nemzeti szocialista tüntetések tegnap is folytatódtak. A horogkeresztesek több ponton menetet formáltak a német himnuszt énekeltek. A karhatalom szétzavarta a tömeget. Más helyeken a nemzeti szocialisták kormányellenes röpiratokat osztogattak, kampós keresztet festettek a házak falára s papírból való horogkereszteket dobáltak el. A letartóztatottaknak száma meghaladja az ötvenet. A nyolcadik kerületi Laudon uca egyik házának tetéjére horogkeresztes zászlót vontak fel. Amikor ezt el akarták távolítani, a ház padlástérjénél füstfejlesztő és könnyfakasztó bombák robbantak. Tüzőrség vonult ki gázálarccal s vette be a zászlót a háztetőről.

Bécs, március 2. A tegnapi nemzeti szocialista tüntetések során 150 letartóztatás történt. Voltak horogkeresztes tüntetések Felső-Ausztria több városában is, noha éppen Felső-Ausztriában oszlatták fel önként a nemzeti szocialisták összes törvénytelen szervezeteiket.

Tatarescu ismertette a szenátus bizottságai előtt a Skoda-szerződést

A magyar párt szónokája a szövetségi vitában. Miért kobozták el tegnap a Tempo c. lapot Bucurestiben

Bucuresti, március 2. (Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Crăciun Serbanescu képviselő bejelenté, hogy a hatóságok elkobozták a Tempo c. lapot.

Ugyanezt a képet kicenzurálták az Ordeina, Dreptatea és Universal c. lapokból. Kéri a belügyminisztert, miért történt ez, holott a lapok által közölt kép nem képezheti sajtódeliktum tárgyát.

Potarca nemzeti parasztpárti szóal fel ezután a napirendhez és a szövetségi törvényjavaslatot támadja. Utána dr. Abrudbányai emelkedik szóásra és a szövetségi törvényjavaslatról szól. Hangsúlyozza a szövetségi autonómiájának szükségességét. Az ideális szövetségi munkát a daniai példán keresztül ismerteti. A szövetségi működéséhez azoknak kontinuitására van szükség. Beszél az erdélyi magyar-szövetségi problémáiról és megállapítja, hogy hatósági részről komoly akadályokat nem emeltek a szövetségi működésébe. Kéri, hogy ezt az objektív magatartást a jövőben is biztosítsák a magyar szövetségeketnek.

A speciális magyar kérdéseket — jelentette ki a magyarpárti szónok — a szakaszonkénti tárgyalásnál fogja ismertetni. Ezután részletesen taglalja a törvényjavaslatot. A szenátusban Tatarescu este hat órakor megkezdte az egyesített bizottságok előtt a Skoda-céggel kötött szerződés ismertetését.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. Nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Taxa postala plătite in nura. No. 224715/829.

16. Telefon: 9-77. E Havonta 110, negyedre 660, egészévre 1320. Havonta 2, félévre 12, egészévre 24. Képek díjazás az UJ KELET az erdélyi dóság egyetlen politikai kiadványának megjelölésével.

MARTON

Statis

A vacsoraidőt arra Kasztner Rezső kolléga beszédeként hűsége rendszerezte az eddigi munkáját, hogy a oldalasága és Vaida nem tette eddig le az elé tűzött vonalon haladó szövetségbe belevigget, amely nélkül nem eredményez: a probához.

Konstatáltuk, hogy kérdés sincs tisztázva kor, amikor újra dolgozószerződésben, hanem a kérdést:

— Mi az Ön felfogása az államnak polgárok? Egyformán hazájú polgároknak? Vagy a börtöntest közöttük fajjatoságok szerint?

VAIDA: Elméletben egyformán hazája az állampolgárok.

VAIDA: A gyakorlatban inkább, mint az elmélet, ugyanis ez az elmélet amíg valamely csoportnak eszközökkel magának hatalmat. Az állami erőnyos területein egyenlőtlenséget a hatalom többség fölött uralkodó demokráciának.

— Es az Ön felfogása a demokrácia?

VAIDA: En ennek a jelentését fogadom a demokrácia a görög „de”-szóval, ami népből a többség, a tömeg akaratának megnyilvánulása.

— Egyszóval az erdélyi demokrácia?

VAIDA: Még mindig uralkodik a kisebbség egy kisebbség nyomja demokráciában nem a nyegyet keresem.

— Egyszóval egy demokráciára gondol?

VAIDA (tiltakozva): rácia a Mihalache forrás. En a demokrácia. Az igaz demokrácia az, amely jelenti, amely az osztályok és népek háttérben természetesen rendszerben megvannak ezek sohasem vezetői nyomására.

Kinek ha valahicicus

VAIDA: Ezek csak mindenki egy értelmezés a demokrácia a. Es ezért tartom demokráciát valahicicus követelést akarják ezt. Meg van hogy az ország lakossága egyetért velem a numerus szükségességét.

— Nem hiszem, Elméletben valahicicus követelés a demokrácia érdekeinek mérlegelésének semmi reális alapja. Allanak a román tömeg előtt parasztokból. No